

جداول و مطالب کاربردی مورد استفاده مهندسان متالورژی - ریخته‌گری

تهییه و تنظیم: انجمن صنفی کارخانجات صنعت ریخته‌گری ایران

منابع:

1- *Metals Hand Book (ASM) Vol.1,2,3,5*

2- *Source Book on Industrial Alloy and Engineering Data (ASM)*

3- *Heat Treaters Guide, Standard Practices and Procedures for Steel (ASM)*

4- *Key To Steel*

5- *The Foseco Foundrymen's Hand Book*

6- *AFS Transactions 2005, 2006*

7- *I.H.S. Standard Store*

ویرایش بیست و پنجمین ماه ۱۳۹۵

ترتیب مطالب:

چدن، فولاد، آلومینیم، مس، سرب و روی، عملیات حرارتی، جوشکاری، آبکاری

جدول ۱- محدوده ترکیب شیمیایی انواع چدن غیرآلیاژی عمومی

نوع چدن	ترکیب شیمیایی (%)				
	C	Si	Mn	P	S
Gray	2.5-4.0	1.0-3.0	0.2-1.0	0.002-1.0	0.02-0.25
Compacted graphite	2.5-4.0	1.0-3.0	0.2-1.0	0.01-0.1	0.01-0.03
Ductile	3.0-4.0	1.8-2.8	0.1-1.0	0.01-0.1	0.01-0.03
White	1.8-3.6	0.5-1.9	0.25-0.8	0.06-0.2	0.06-0.2
Malleable	2.2-2.9	0.9-1.9	0.15-1.2	0.02-0.2	0.02-0.2

جدول ۲- مشخصات و خواص انواع چدن خاکستری

مشخصات و دینامیکی	خواص مکانیکی							سایر خواص			
	ASTM A48	DIN 1691	BS 1452	استحکام کشی (MN/m ²)	استحکام فشاری (MN/m ²)	حداقل درصد تغییر طول نسبی	استحکام ضربه‌ای (J)	سختی برینل	مدول الاستیسیته کمپرسیون (GN/m ²)	چگالی (g/cm ³)	خواص حرارتی
20-25	GG14-18	10	150	620	0.5-0.75	8-14	160-180	75-100	7.0		
25-30	GG18	12	180	620	0.5-0.75	8-14	160-180	80-110	7.1	گرمای ویرا	
30-35	GG22	14	220	770	0.5-0.75	8-16	180-240	95-120	7.2	460-540 (J/hg. ⁰ K)	ضریب انساط حرارتی (2)
40	GG26	17	260	770	0.5-0.75	14-23	190-250	110-130	7.3	11-14(10 ⁶ /C)	هدایت حرارتی (3)
45	GG30	20	310	1000	0.5-0.75	16-31	220-280	125-145	7.3	4.6-5.9(10 ⁴ W/m. ⁰ K)	هدایت حرارتی (4)
50	GG35	23	360	1200	0.5-0.75	24-47	220-300	125-145	7.4		
50-60	GG35-40	24	370	1200	0.5-0.75	24-47	240-300	125-145	7.5		

جدول ۳- مقایسه خواص ماسه‌های ریخته‌گری

نام ماسه مشخصات	سیلیسی	اولیونی	کروماته	زیر کوئیتای	آلومینیم سیلیکاتنه	استارولیت
رنگ	سفید تا قهوه‌ای روشن	خاکستری مایل به سبز	سیاه	سفید تا قهوه‌ای	قهوه‌ای روشن	قهوه‌ای تیره
سختی	6.0-6.5	6.5-7.0	5.5-7.0	7.0-7.5	6.0	7.0
چگالی نمونه خشک (g/cm ³)	1.4-1.6	1.6-2.0	2.5-2.6	2.6-3.0	1.9	2.0
وزن مخصوص	2.2-2.6	3.2-3.6	4.3-4.5	4.4-4.7	3.5	3.6
شكل دانه	گوشه‌دار تا گرد	گوشه‌دار	گوشه‌دار	گرد	گرد	گرد
ابساط حرارتی (in./in.)	0.018	0.0083	0.005	0.003	0.007	0.007
هدایت گرمایی ظاهری	متوسط	کم	خیلی زیاد	زیاد	زیاد	زیاد
نقطه ذوب	1427C-1760C	1538C- 1760C	1760C-1982C	2038C-2204C	1849°C	1538°C
نوع واکنش در دمای بالا	اسیدی	بازی	بازی	اسیدی	خنثی	كمی اسیدی
قابلیت ترشوندگی با فلز مذاب	آسان	عموماً نمی‌شود	مقاوم	مقاوم	مقاوم	مقاوم
واکنش شیمیایی	اسیدی-خنثی	بازی	بازی-خنثی	اسیدی-خنثی	خنثی	خنثی
توزيع دانه	2-5	3-4	4-5	2-3	3-4	3-4
دامنه عدد ریزی مطابق A.F.S	25-180	40-160	50-90	95-160	64	70
آنالیز شیمیایی						
SiO ₂	99.820	41.2	1.34	33.5	33.01	8.0
MgO	.031	49.4	8.75			
Cr ₂ O ₃			45.80			
ZrO ₂				65.00	66.50	5.0
Al ₂ O ₃	0.049	1.8	21.34	1.00	50.00	45.0
Fe ₂ O ₃	0.019	7.1	19.50	0.03	0.02	1.0
CaO	0.006	0.2	0.94			
TiO ₂	0.012		0.03	0.19	0.14	1.0
						5.0

جدول -۴ - چدن های خاکستری - چکش خوار - آبیازی و استانداردهای جهانی

نوع از مخصوصات	استاندارد	نام از مخصوصات
۵	ASTM A 47/A47M (2016)	استاندارد مخصوصات چدن های چکش خوار ففتی
۶	ASTM A 48/A48M (2016)	استاندارد مخصوصات چدن های خاکستری
۴۵	ASTM A 74 (2016)	استاندارد مخصوصات لوله و اتصالات چدن خاکستری (زیرخاک، دفته)
۳	ASTM A 126 (2014)	استاندارد مخصوصات چدن های خاکستری برای شیرالات، فلاتج و اتصالات
۵	ASTM A 159 (2015)	استاندارد مخصوصات قطعات خودرو از چدن های خاکستری
۴	ASTM A 197/A197M (2015)	استاندارد مخصوصات چدن های چکش خوار تولید شده در کوهه کویل
۵	ASTM A 220/A220M (2014)	استاندارد مخصوصات چدن های پرلیتی چکش خوار
۱۳	ASTM A 247 (2016)	استاندارد آزمون بررسی ریز ساختار گرافیت در چدن ها
۴	ASTM A 278/A278M (2015)	استاندارد مخصوصات چدن های خاکستری برای قطعات تحت فشار تا دمای ۳۵۰ درجه سانتیگراد
۲	ASTM A 319 (2015)	استاندارد مخصوصات چدن های خاکستری برای قطعات معمولی (غیرفشاری) در درجه حرارت بالا
۴	ASTM A 327/A327 M (2011)	استاندارد روش آزمون مقاومت به ضربه چدن ها
۴	ASTM A 367 (2011)	استاندارد آزمایش تعیین عمق تیرید (آزمایش گوه)
۶	ASTM A 436-84 (2015)	استاندارد چدن های خاکستری آستینتی
۵	ASTM A 518/A518 M (2012)	استاندارد مخصوصات چدن های مقاوم به خوردگی پرسیلیسیم
۴	ASTM A 532/A532 M (2014)	استاندارد مخصوصات چدن های مقاوم به ساینس آبیازی
۵	ASTM A 602 -94 (2014)	استاندارد مخصوصات قطعات خودرو از جنس چدن چکش خوار
۵	ASTM A 644 (2014)	استاندارد اصطلاحات در چدن ها
۲	ASTM A 667/A667 - 87 (2012)	استاندارد مخصوصات دولایه بریزی از طرق گریز از مرکز چدن خاکستری چدن سفید
۲	ASTM A 748/A748 M -87 (2012)	استاندارد مخصوصات دولایه به غلتک روش ثقلی چدن خاکستری و چدن سفید برای نورد ورق مخازن تحت فشار
۷	ASTM A 823 (2012)	استاندارد مخصوصات چدن های خاکستری ریخته شده در ریله فلزی
۴	ASTM A 834-95(2015)	استاندارد مخصوصات الامات عمومی، برای چدن در کاربردهای عمومی
۵	ASTM A 842 (2011)	استاندارد مخصوصات چدن با گرافیت فشرده
۲۹	ASTM A 861- 04 (2013)	استاندارد مخصوصات لوله و اتصالات چدن های پرسیلیسیم
۵۹	ASTM A 888 (2015)	استاندارد مخصوصات لوله و اتصالات فاضلاب (دفتی) پدنی ساده و بسته
۲	ASTM A 942 (2012)	استاندارد مخصوصات دولایه بریزی (چدن خاکستری و چدن سفید) پوسته های غلتک به روش گریز از مرکز
۸	ASTM A 1056 (2012)	استاندارد مخصوصات کو پلینگ های چدنی برای لوله و اتصالات دفته
۷	ASTM A 1095 (2015)	مشخصات استاندارد چدن های فرتی پرسیلیسیم مولبدین دار
۴	ASTM B 320 -60 (2013)	استاندارد آماده سازی قطعات چدنی برای ابکاری
۳	ASTM C 660 (2015)	استاندارد تولید و آماده سازی قطعات چدن خاکستری برای پوشش پروسیلین
۳	ASTM E 125 (2013)	استاندارد مرتع تصویری برای آزمایش ذرات مغناطیسی کلیه چدن ها
۵۵	ASTM E351 (2013)	استاندارد روش های آزمون تعیین ترکیب شیمیایی کلیه چدن ها
۴	ASTM E 701 (2010)	استاندارد روش های آزمون قراضه های آهنه شهری (Municipal)
۲	ASTM E 702 (2015)	استاندارد مخصوصات فراضه های آهنه شهری (Municipal)
۲	ASTM E 802 (2015)	استاندارد مرتع رادیوگرافی چدن خاکستری با ضخامت ۱۱۴ میلیمتر
۸	ASTM E 2598 /E2598M (2013)	استاندارد آزمون نتر اکسیتیک چدن خشک کن کاغذ با حرارت بخار
۷۰	ASME B 16.1 (2015)	لوله اتصالات فلاچر چدن خاکستری کلاس ۲۵۰، ۱۲۵، ۲۵
۵۲	ASME B 16.3 (2011)	اتصالات دندنای چدن چکش خوار کلاس ۳۰۰، ۱۵۰
۳۴	ASME B 16.4 (2016)	اتصالات دندنای چدن خاکستری کلاس ۲۵۰، ۱۲۵
۲۲	ASME B 16.12 (2014)	اتصالات دندنای چدن خاکستری مخصوص فاصلاب
۱۸	ASME B 16.39 (2014)	اتصالات دندنای چدن چکش خوار
۲۴	ASME B 16.45 R (2006)	اتصالات چدن خاکستری مخصوص فاصلاب
۲۰	AWS A 5.15 - 90 (2006)	مشخصات الکترود و مفقول جوشکاری چدن ها
۳۶	AWWA C560 (2014)	استاندارد شیرالات چدنی کشویی
۲۸	BSI BSEN 1559-1(2011)	شرط فنی تحویل قطعات رختگی، (عمومی)
۲۰	BSI BSEN 1559-3 (2011)	شرط و الزامات فنی تحویل قطعات چدنی
۲۲	BSI BS EN 1560 (2011)	استاندارد عالم و شماره برای چدن ها
۳۸	BSI BSEN 1561 (2011)	استاندارد چدن های خاکستری
۲۴	BSI BS EN 1562 (2012)	استاندارد چدن های چکش خوار
۸	BSI BS 1591 (2012)	استاندارد چدن های مقاوم به خوردگی پرسیلیسیم

ادامه جدول ۴- چدن‌های خاکستری - چکش خوار - آلیاژی و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات			
۱۶	استاندارد چدن‌های ضدسایش	BSI BSEN 12513 (2011)	۵۰
۱۸	استاندارد شیرهای سوزنی چدنی	BSI BSEN 13789 (2010)	۵۱
۲۴	استاندارد دسته‌بندی چدن‌های ضد سایش	BSI ISO 21988 (2007)	۵۲
۲۸	ساختار گرافیت در چدن‌ها	BSI BSEN ISO 945-1 (2013)	۵۳
۴	تلرانس ماشین کاری خشن چدن‌های خاکستری	DIN 1686-P1 (1998)	۵۴
۵۱	روش‌های آزمون و کنترل کیفی لوله و اتصالات چدن خاکستری فاضلاب، ساختمانی	DINEN 877 (2010)	۵۵
۲۳	توصیه جوشکاری فلاتر قسمت هشتم: جوشکاری چدن‌ها	DINEN 1011-8 (2005)	۵۶
۲۱	استاندارد شیرآلات کشوبی (چدن خاکستری)	DINEN 1171 (2015)	۵۷
۲۳	شرایط فنی تحویل قطعات ریختگی (عمومی)	DINEN 1559-1 (2011)	۵۸
۱۶	استاندارد شرایط فنی تحویل قطعات چدن خاکستری	DINEN 1559-3 (2012)	۵۹
۱۷	استاندارد عالمی در چدن‌ها	DINEN 1560 (2011)	۶۰
۳۲	ریخته‌گری چدن‌های خاکستری	DINEN 1561 (2012)	۶۱
۱۹	ریخته‌گری چدن‌های چکش خوار	DINEN 1562 (2012)	۶۲
۸	دسته‌بندی و مشخصات شمش چدن (آهن خام)	DINEN 10001 (1991)	۶۳
۴۶	اتصالات دنده‌ای چدن چکش خوار	DINEN 10242 (2003)	۶۴
۲۰	استاندارد چدن‌های ضد سایش	DINEN 12513 (2011)	۶۵
۱۲	استاندارد شیرآلات سوزنی چدنی	DINEN 13789 (2010)	۶۶
۳۷	استاندارد چدن‌های آستینیتی	DINEN 13835 (2012)	۶۷
۱۹	استاندارد شیرآلات یکطرفه چدنی و فولادی	DINEN 16767 (2016)	۶۸
۲۵	ساختار گرافیت در چدن‌ها	DINEN ISO 945-1 (2010)	۶۹
۲	استاندارد رینگ پیستون (وانادیم‌دار) از چدن خاکستری	FORD ESA-M 1 A23-A (2011)	۷۰
۳	استاندارد کاسه چرخ خودرو سواری از چدن خاکستری	FORD ESA-M 1 A43-B (2002)	۷۱
۲	استاندارد چدن خاکستری در ریشه	FORD ESE-M 1 A 256- A (2011)	۷۲
۳	استاندارد انگشتی سوپاپ از چدن خاکستری با مبرد در شرایط ریختگی	FORD ESE-M 1 A276-A2 (2002)	۷۳
۲	استاندارد چدن خاکستری آلیاژی	FORD ESF M1 A 91 A (2011)	۷۴
۷	عمق سختی میل بادامک سخت شده به روش القائی	FORD FLTMCA 001-04 (2001)	۷۵
۲	استاندارد چدن چکش خوار پرلیتی	FORD SL-M 1 A9120 A (2009)	۷۶
۳	استاندارد آماده‌سازی و رنگ زدن چدن خاکستری	FORD SM2P 4527- B (2008)	۷۷
۲	استاندارد رینگ پیستون چدن خاکستری	FORD WSD-M1 A23-A (2002)	۷۸
۳	استاندارد انگشتی سوپاپ از چدن خاکستری با مبرد، سخت و برگشت شده	FORD WSD-M 1 A276-A (2002)	۷۹
۳	استاندارد چدن خاکستری	FORD WSD-M1A288-A1 (2011)	۸۰
۳	استاندارد رینگ پیستون چدن نشکن آلیاژی	FORD WSD-M 1 A300-A3 (2011)	۸۱

ادامه جدول ۴ - چدن‌های خاکستری - چکش‌خوار - آلیازی و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات			
۳	استاندارد رینگ پیستون از چدن خاکستری پرلیتی	FORD WSD-M 1 A301-A1 (2002)	۸۲
۳	استاندارد رینگ پیستون از چدن خاکستری با زمینه کاربید سوزنی	FORD WSD-M 1 A301-A2 (2002)	۸۳
۳	استاندارد چدن خاکستری آلیازی رینگ پیستون	FORD WSD- M1 A301- A4 (2011)	۸۴
۲	استاندارد رینگ پیستون چدنی چکش خوار	FORD WSD-M1A302A1 (2011)	۸۵
۳	استاندارد میل بدامک از چدن خاکستری کم آلیاز مبردار	FORD WSD-M 1 A304-A1 (2002)	۸۶
۳	استاندارد میل بدامک از چدن خاکستری کرم دار مبردار	FORD WSD-M 1 A305-A 1 (2002)	۸۷
۳	استاندارد ساختار متالورژی سیلندر و سرسیلندر از چدن خاکستری	FORD WSE-M1 A32- B1 (2011)	۸۸
۲	استاندارد چدن خاکستری آلیازی قابل عملیات حرارتی بدیر	FORD WSE-M 1 A156-B (2011)	۸۹
۵	استاندارد میل بدامک ، سختی بدیر از جنس چدن خاکستری	FORD WSE-M1 A303- A1 (2011)	۹۰
۳	استاندارد بوش‌های سیلندر نازک از چدن خاکستری	FORD WSE- M1 A320-A1 (2011)	۹۱
۴	استاندارد چدن خاکستری قطعات کاسه چرخ ترمز و رتورها چدن کلاس ۳۰	FORD WSS-M1A176-B2 (2004)	۹۲
۳	چدن با گرافیت فشرده	FORD WSS-M1A354-A (2013)	۹۳
۹	استاندارهای چدن‌های چدن مالبیل	GM W1 (2016)	۹۴
۱۸	استاندارهای چدن‌های خاکستری	GM W4 (2014)	۹۵
۷	استاندارد چدن با گرافیت فشرده	GM W7 (2016)	۹۶
۱۲	استاندارد چدن مقاوم به درجه حرارت بالا	GMW 13 (2015)	۹۷
۲۰	دیسک‌های قرمز چدن خاکستری	GM W 16394 (2013)	۹۸
۹	میل با دامک چدن خاکستری تیربیدی	GM W 16845 (2012)	۹۹
۴۲	استاندارد اتصالات دندنهای چدن چکش خوار	ISO 49 (1997)	۱۰۰
۱۵	استاندارد چدن‌های خاکستری	ISO 185 (2005)	۱۰۱
۳۴	استاندارد ساختار متالوگرافی گرافیت در چدن‌ها	ISO DIS945-1 (2016)	۱۰۲
۵	استاندارد آزمون مقاومت به ضربه چدن‌های خاکستری (نمونه بدون شکاف)	ISO 1 CD 946-1 (2005)	۱۰۳
۲	چدن‌های آستنیتی	ISO 2892 (2009)	۱۰۴
۱۰	استاندارد چدن‌های چکش خوار	ISO 5922 (2005)	۱۰۵
۱۸	استاندارد لوله و اتصالات فاضلاب چدنی	ISO 6594 (2006)	۱۰۶
۳۴	رنگ‌های پیستون موتورهای احتراق از جنس چدن خاکستری به صورت کامل	ISO 6624-1 (2001)	۱۰۷
۴۳	استاندارد رینگ‌های پیستون موتورهای احتراقی باریک برای کنترل روغن از جنس چدن	ISO DIS 6626-2 (2016)	۱۰۸
۳۹	استاندارد فلاونچ‌های چدنی	ISO 7005-2 (1988)	۱۰۹
۷	تقسیم‌بندی و مشخصات شمش آهن خام (چدن)	ISO 9147 (1987)	۱۱۰
۲۲	چدن با گرافیت فشرده- تقسیم‌بندی	ISO 16112 (2017)	۱۱۱
۱۴	چدن‌های آلیازی مقاوم به سایش	ISO 21988 (2006)	۱۱۲

ادامه جدول ۴- چدن‌های خاکستری- چکش‌خوار- آلیازی و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات			
۵۷	استاندارد چدن‌ها- مواد و خواص برای طراحی	ISO/ TR 10809-1 (2009)	۱۱۳
۵۳	استاندارد چدن‌ها- قسمت دوم؛ جوشکاری	ISO/TR 10809-2 (2011)	۱۱۴
۹	سیستم علامت‌گذاری چدن و شمش آهن خام	ISO/ TR 15931 (2004)	۱۱۵
۳۳	سیستم ترانس ابعادی و اضافه مجاز ماشینکاری برای قطعات ریختگی	JSA JIS B 0403 (2015)	۱۱۶
۱۱	گردی گوشه‌های سطح قطعات ریختگی	JSA JIS B 0703 (2013)	۱۱۷
۳۱	استاندارد شیرآلات چدن خاکستری	JSA JIS B 2031 (2015)	۱۱۸
۴۳	استاندارد شیرآلات پیچی از جنس چدن چکش خوار	JSA JIS B 2051 (2015)	۱۱۹
۲۶	استاندارد عمومی فلنجهای چدنی	JSA JIS B 2239 (2013)	۱۲۰
۱۱۸	استاندارد اتصالات دندنای چدن چکش خوار	JSA JIS B 2301 (2013)	۱۲۱
۱۱	استاندارد چدن‌های خاکستری	JSA JIS G 5501 (2015)	۱۲۲
۳۵	استاندارد چدن‌های آستینتی	JSA JIS G 5510 (2016)	۱۲۳
۷۶	استاندارد لوله و اتصالات چدنی فاضلاب	JSA JIS G 5525 (2014)	۱۲۴
۱۲	استاندارد چدن‌های چکش خوار	JSA JIS G 5705 (2014)	۱۲۵
۱۵	استاندارد الکترودهای روکش‌دار چدن	JSA JIS Z 3252 (2016)	۱۲۶
۱۶	استاندارد شیرهای کشوئی فلنجدار و دندنای از جنس چدن خاکستری	MSS SP-70 (2011)	۱۲۷
۱۳	استاندارد شیرآلات یکطرفه چدنی فلنجدار و دندنای	MSS SP-71 (2013)	۱۲۸
۱۳	استاندارد شیرآلات توپی چدنی فلنجدار و دندنای	MSS SP-78 (2011)	۱۲۹
۱۳	استاندارد شیرآلات سوزنی چدنی فلنجدار و دندنای	MSS SP-85 (2011)	۱۳۰
۱۱	غلاف و بوش شیر از جنس چدن خاکستری و نشکن	MSS SP-111 (2015)	۱۳۱
۱۲	شیرهای یک طرفه در خط، فنردار و با محور مرکزی از جنس چدن خاکستری و چدن‌نشکن	MSS SP125 (2010)	۱۳۲
۵	رنگ‌های پیستون چدنی	SAE AMS 7310 (2015)	۱۳۳
۵	استاندارد خواص چدن خاکستری در درجه حرارت‌های بالا	SAE J 125 (1988)	۱۳۴
۲۲	استاندارد قطعات چدن خاکستری خودرو	SAE J 431 (2000)	۱۳۵
۸	استاندارد رینگ آب‌بندی از چدن خاکستری	SAE J 1236 (2015)	۱۳۶
۱۳	استاندارد قطعات خودرو از چدن با گرافیت فشرده	SAE J 1887 (2007)	۱۳۷

جدول ۵- مقایسه استانداردهای بین‌المللی چدن‌های خاکستری

SAE J431	JIS G5501	ASTM A48	EN 1561	ISO 185: 1988	ISO 185: 2005
G9H12	FC150	150	EN-GJL-150	150	ISO 185/ JL/ 150
G10H18	FC200	200	EN-GJL-200	200	ISO 185/ JL/ 200
G10H21	-	225	-	-	ISO 185/ JL/ 225
G11H18					
G11H20	FC250	250	EN-GJL-250	250	ISO 185/ JL/ 250
G12H21	-	275	-	-	ISO 185/ JL/ 275
G13H19					
G13H22	FC300	300	EN-GJL-300	300	ISO 185/ JL/ 300
G13H24	FC350	350	EN-GJL-350	350	ISO 185/ JL/ 350
H10	-	-	EN-GJL-HB155	H145	ISO 185/ JL/HBW155
H11	-	-	EN-GJL-HB175	H175	ISO 185/ JL/HBW175
H13	-	-	EN-GJL-HB195	H175	ISO 185/ JL/HBW195
H14				H195	
H16	-	-	EN-GJL-HB215	H175 H195 H215	ISO 185/ JL/HBW215
H18	-	-	EN-GJL-HB235	H195 H215 H235	ISO 185/ JL/HBW235
H20	-	-	EN-GJL-HB255	H215 H235 H255	ISO 185/ JL/HBW255

استاندارد اروپائی EN12513 درخصوص چدن‌های سفید ضدسايش

جدول ۶- سختی و ترکیب شیمیابی چدن ضد سایش غیرآلیاژی و کم آلیاژ

سختی (ویکرز) حداقل	محدوده ترکیب شیمیابی ٪ عناصر				علامت اختصاری	
	Cr	Mn	Si	C	شماره	علامت مخفف
350	Max.2.0	0.2-22	0.4-15	2.4-3.9	EN-JN-2019	EN-GJN-HV350

جدول ۷- سختی و ترکیب شیمیابی چدن‌های ضد سایش نیکل‌دار (نایهارد)

سختی (ویکرز) حداقل	محدوده ترکیب شیمیابی ٪ عناصر							علامت اختصاری		
	Cr	Ni	S	P	Mn	Si	C	شماره	علامت مخفف	
520	1.5-3.0	3.0-5.5	0.10	0.10	حداکثر 0.8	حداکثر 0.8	2.5-3.0	EN-JN2029	En-GJN-HV520	
550	1.5-3	3-5.5	0.10	0.10	حداکثر 0.8	حداکثر 0.8	3-3.6	EN-JN2039	EN-GJN-HV550	
600	8-10	4.5-6.5	0.8	0.8	حداکثر 0.8	0.3-0.8	1.5-2.5	2.5-3.5	EN-JN2049	EN-GJN-HV600

جدول ۸- سختی و ترکیب شیمیایی چدن‌های ضدسایش پرکروم

سختی (ویکرز) حداقل	محدوده ترکیب شیمیایی ٪ عناصر									علامت اختصاری	
	Cu	Mo	Ni	Cr	S	P	Mn	Si	C	شماره	علامت مخفف
600 1.2	حداکثر 3.0	حداکثر 2.0	حداکثر 11-14	حداکثر 0.8	حداکثر 0.8	حداکثر 0.5-1.5	حداکثر 0.1	>1.8-2.4	EN-JN3019	En-GJN-HV600 (XCr11)	
600 1.2	حداکثر 3.0	حداکثر 2.0	حداکثر 14-18	حداکثر 0.8	حداکثر 0.8	حداکثر 0.5-1.5	حداکثر 0.1	>1.8-2.4	EN-JN3029	En-GJN-HV600 (XCr14)	
600 1.2	حداکثر 3.0	حداکثر 2.0	حداکثر 18-23	حداکثر 0.8	حداکثر 0.8	حداکثر 0.5-1.5	حداکثر 0.1	>1.8-2.4	EN-JN3039	En-GJN-HV600 (XCr18)	
600 1.2	حداکثر 3.0	حداکثر 2.0	حداکثر 23-28	حداکثر 0.8	حداکثر 0.8	حداکثر 0.5-1.5	حداکثر 0.1	>1.8-2.4	EN-JN304	En-GJN-HV600 (XCr23)	

جدول ۹- ترکیب شیمیایی چدن‌های آستینیتی برای مصارف عمومی مهندسی براساس استاندارد ISO 2892 (2007)

ترکیب شیمیایی ٪							استاندارد آلیازها	شكل گرافیت
Cu	P	Cr	Ni	Mn	Si	C		
5.5 to 7.5	≤0.25	1.0 to 3.5	13.5 to 17.5	0.5 to 1.5	1.0 to 2.8	≤3.0	ISO 2892/JLA/XNi15Cu6Cr2	لاملی
≤0.5	≤0.08	1.0 to 3.5	18.0 to 22.0	0.5 to 1.5	1.5 to 3.0	≤3.0	ISO 2892/JSA/XNi20Cr2 ^(b)	کروی
≤0.5	≤0.08	≤0.2	22.0 to 24.0	4.0 to 4.5	1.5 to 2.5	≤2.6	ISO 2892/JSA/XNi23Mn4	
≤0.5	≤0.08	1.0 to 3.0	18.0 to 22.0	0.5 to 1.5	1.5 to 2.4	≤3.0	ISO 2892/JSA/XNi20Cr2Nb ^a	
≤0.5	≤0.08	≤0.5	21.0 to 24.0	1.5 to 2.5	1.5 to 3.0	≤3.0	ISO 2892/JSA/Ni22	
≤0.5	≤0.08	≤0.2	34.0 to 36.0	0.5 to 1.5	1.5 to 3.0	≤2.4	ISO 2892/JSA/XNi35	
≤0.5	≤0.08	1.5 to 2.5	34.0 to 36.0	0.5 to 1.5	4.0 to 6.0	≤2.0	ISO 2892/JSA/XNi35Si5Cr2 ^(b)	

زیرنویس جدول ۹

(a) خواص خوب جوشکاری با افزودن [%Nb ≤ 0.353-0.032 (%Si+ 64×%Mg) ≤ 0.12-0.2Nb] مقدار نرمال %Nb می‌باشد.

(b) در برخی موارد برای ایجاد مقاومت در دنایها بالا Mo افزوده می‌شود.

جدول ۱۰- ترکیب شیمیایی چدن‌های آستینیتی برای مصارف ویژه براساس استاندارد ISO 2892 (2007)

ترکیب شیمیایی ٪							استاندارد آلیازها	شكل گرافیت
Cu	P	Cr	Ni	Mn	Si	C		
≤0.5	≤0.25	≤0.2	12.0 to 14.0	6.0 to 7.0	1.5 to 3.0	≤3.0	ISO 2892/JLA/XNi13Mn7	لاملی
≤0.5	≤0.08	≤0.2	12.0 to 14.0	6.0 to 7.0	2.0 to 3.0	≤3.0	ISO 2892/JSA/XNi13Mn7	کروی
≤0.5	≤0.08	2.5 to 3.5	28.0 to 32.0	0.5 to 1.5	1.5 to 3.0	≤2.0	ISO 2892/JSA/XNi30Cr3	
≤0.5	≤0.08	4.5 to 5.5	28.0 to 32.0	0.5 to 1.5	5.0 to 6.0	≤2.0	ISO 2892/JSA/XNi30Si5Cr5	
≤0.5	≤0.08	2.0 to 3.0	34.0 to 36.0	1.5 to 2.5	1.5 to 3.0	≤2.4	ISO 2892/JSA/XNi35Cr3	

زیرنویس جدول ۱۰

در برخی موارد برای ایجاد مقاومت در دنایها بالا Mo افزوده می‌شود (جدول ۱۷)

جدول ۱۱- خواص مکانیکی چدن های آستنیتی برای مصارف عمومی مهندسی براساس استاندارد ISO 2892 (2007)

متوسط آزمون مقاومت به ضربه (نمونه شکافدار)	A از دید طول نسبی حداقل %	%/٪ تنش تسخیم R _p ^{0.2} حداقل N/mm ²	استحکام کششی N/mm ² حداقل R _m	استاندارد آلیاژها	شكل گرافیت
-	-	-	170	ISO 2892/JLA/XNi15Cu6Cr2	لاملی
13 ^a	7	210	370	ISO 2892/JSA/XNi20Cr2	کروی
24	25	210	440	ISO 2892/JSA/XNi23Mn4	
13 ^a	7	210	370	ISO 2892/JSA/XNi20Cr2Nb ^b	
20	20	170	370	ISO 2892/JSA/XNi22	
-	20	210	370	ISO 2892/JSA/XNi35	
-	10	200	370	ISO 2892/JSA/XNi35Si5Cr2	

(a) الزامات اضافی در صورت توافق تولید کننده و خریدار برقرار خواهد بود.

(b) قابلیت خوب جوشکاری با $0.20\% \text{Nb}$ [$0.353 - 0.032(\% \text{Si} + 64 \times \% \text{Mg})$] محدوده نرمال $0.12 - 0.20\%$ می باشد.

جدول ۱۲- چدن های نشکن و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات	استاندارد	ASTM	ردیف
۲	استاندارد ایندکس مشخصات لوله های چدن نشکن تحت فشار	A 377-03 (2014)	۱
۸	استاندارد قطعات چدن نشکن فریتی تحت فشار در دمای بالا	A 395/A 395 M -99(2014)	۲
۷	استاندارد مشخصات قطعات چدن نشکن آستنیتی	A 439/A 439 M (2015)	۳
۴	استاندارد مشخصات غلطکهای چدن های نشکن خشک کن کاغذ	A 476/A 476 M -00(2014)	۴
۶	استاندارد مشخصات چدن های نشکن	A 536 (2014)	۵
۵	استاندارد مشخصات قطعات چدن نشکن آستنیتی تحت فشار در دمای پایین	A 571/A 571 M-01 (2015)	۶
۸	استاندارد پوشش پلی اتیلن لوله های آبرسانی نشکن	A 674 (2014)	۷
۵	استاندارد مشخصات لوله های نشکن آبرسانی (culvert)	A 716 -08 (2014)	۸
۲۳	استاندارد مشخصات لوله های نشکن خضال	A 746 -09 (2014)	۹
۳	استاندارد مشخصات قطعات چدن نشکن فریتی برای دمای پایین	A 874/A 874 M-98 (2014)	۱۰
۱۱	استاندارد چدهای نشکن آستمپر شده	A 897/A 897 M (2016)	۱۱
۴	استاندارد مرتع رادیوگرافی قطعات چدن نشکن	E 689 (2015)	۱۲
۵۰	استاندارد لوله و اتصالات فلنج دار چدن نشکن کلاس ۱۵۰ و ۳۰۰	ASME B 16.42 (2016)	۱۳
۱۵	دندنهای چدن نشکن	AGMA 99 FT M7 (1999)	۱۴
۳۶	شری آلات پروانه ای و یغفری	API STD 609 (2016)	۱۵
۲۴	استاندارد پوشش لایه سیمان برای لوله و اتصالات نشکن برای آبرسانی	AWWA C 104/A 21.4 (2016)	۱۶
۳۶	پوشش پلی اتیلن لوله های آبرسانی	AWWA C 105/A21.5 (2010)	۱۷
۹۲	استاندارد اتصالات چدن نشکن و خاکستری آبرسانی ۳ تا ۴۸ اینچ	AWWA C 110/A 21.10 (2012)	۱۸
۵۲	لوله و اتصالات چدن نشکن سیستم گلندر (استیکی)	AWWA C 111/A21.11 (2012)	۱۹
۳۶	استاندارد لوله های فلنج دار چدن نشکن و اتصالات دندمای فلنج دار نشکن و خاکستری	AWWA C 115/A 21.15 (2011)	۲۰
۶۴	طراحی ضخامت لوله های چدن نشکن	AWWA C 150/A 21.50 (2014)	۲۱
۵۲	لوله های آبرسانی چدن نشکن ریخته گری شده به روش گریز از مرکز	AWWA C 151/A 21.51 (2009)	۲۲
۵۲	اتصالات فشرده چدن نشکن برای آبرسانی	AWWA C 153/A21.53 (2011)	۲۳

تعداد صفحات	ادامه جدول ۱۲- چدن های نشکن و استانداردهای جهانی	
۴۴	عایق کاری لوله های آبرسانی نشکن	AWWA C600 (2010)
۲۷۶	راهنمای لوله و اتصالات چدن نشکن	AWWA M 41 (2009)
۹۸	لوله و اتصالات چدن نشکن و سایر تجهیزات آبرسانی - الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 545 (2010)
۷۰	لوله و اتصالات چدن نشکن و سایر تجهیزات فاضلاب- الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 598 (2009)
۷۶	لوله و اتصالات چدن نشکن و سایر تجهیزات گازرسانی- الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 969 (2009)
۵۰	چدن های نشکن	BSI BSEN 1563 (2012)
۴۲	ریخته گری چدن های نشکن آسفیرت	BSI BSEN 1564 (2011)
۲۶	آرمایش التراسوئیک قطعات چدن نشکن	BSI BSEN 12680-3 (2011)
۵۶	اتصالات چدن نشکن به کار رفته در سیستم لوله کشی PVC & PE الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 12842 (2015)
۳۴	تلرانس کوپلینگ و آداتپتور فلاچ در اتصال به انواع لوله ها	BSI BSEN 14525 (2005)
۲۶	لوله و اتصالات چدن نشکن با پوشش بیرونی پلی اتیلن- الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 14628 (2005)
۲۲	الزامات و آزمون های پوشش های اپوکسی لوله و اتصالات چدن نشکن	BSI BSEN 14901 (2014)
۲۲	لوله و اتصالات چدن نشکن با پوشش بیرونی پلی اورتان- الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 15189 (2006)
۲۴	لوله و اتصالات چدن نشکن با پوشش بیرونی سیمان- الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 15542 (2008)
۲۵	لوله و اتصالات چدن نشکن با پوشش داخلی پلی اورتان- الزامات و روش های آزمون	BSI BSEN 15655 (2016)
۱۴	لوله های چدن نشکن تحت فشار و معمولی با پوشش لایه سیمان	BSI BS ISO 4179 (2005)
۱۲	پوشش خارجی روی لوله های نشکن	BSI BS ISO 8179-1 (2004)
۱۴	لوله های نشکن با سیستم عایق بندی Preinsulated	BSI BS ISO 9349 (2005)
۲۸	پوشش های آبندی برای لایه سیمان لوله های نشکن (Seal Coats)	BSI BS ISO 16132 (2016)
۴۲	طراحی لوله های نشکن مقاوم در مقابل زلزله و حرارت طبیعی	BSI BS ISO 16134 (2006)
۴۰	استاندارد ریخته گری و دستبندی چدن نشکن آسفیرت	BSI BS ISO 17804 (2006)
۹۳	لوله و اتصالات چدن نشکن و سایر تجهیزات شکه آبرسانی، الزامات و روش های آزمون	DIN EN 545 (2011)
۶۸	لوله و اتصالات چدن نشکن و سایر تجهیزات شبکه فاضلاب، الزامات و روش های آزمون	DIN EN 598 (2009)
۷۲	لوله و اتصالات چدن نشکن و سایر تجهیزات شبکه گاز، الزامات و روش های آزمون	DIN EN 969 (2009)
۵۰	چدن نشکن	DIN EN 1563 (2012)
۳۷	چدن های نشکن آسفیرت	DIN EN 1564 (2012)
۳۷	اتصالات چدن نشکن برای سیستم لوله کشی PVC یا PE: الزامات و روش های آزمون	DIN EN 12842 (2012)
۲۹	تلرانس کوپلینگ و آداتپتور فلاچ چدن نشکن برای اتصال به لوله های مختلف	DIN EN 14525 (2005)
۲۳	پوشش خارجی پلی اتیلن برای لوله و اتصالات چدن نشکن- الزامات و روش های آزمون	DIN EN 14628 (2006)
۲۰	اتصالات چدن نشکن- پوشش اپوکسی- الزامات و روش های آزمون	DIN EN 14901 (2014)
۱۹	لوله و اتصالات چدن نشکن- پوشش بیرونی پلی اتیلن- الزامات و روش های آزمون	DIN EN 15189 (2007)
۲۱	لوله، اتصالات و ملزمات چدن نشکن- پوشش داخلی پلی اورتان برای لوله و اتصالات- الزامات و روش های آزمون	DIN EN 15655 (2009)
۴	تلرانس ها و حد مجاز مشینکاری در چدن های نشکن	DIN 1685-1 (1998)
۱۲	پوشش سیمان لوله و اتصالات نشکن و فولادی، الزامات و آزمون	DIN 2880 (1999)
۷	اتصالات لوله های نشکن دندنه ای: نصب و اجرا	DIN 28601 (2000)

ادامه جدول ۱۲- چدن های نشکن و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات			
۵	ابعاد خم ۳۰ درجه و چند راهه اتصالات نشکن	DIN 28650 (1999)	۵۹
۵	پوشش روی بر لوله های چدن نشکن	DIN 30674-3 (2001)	۶۰
۴	پوشش بیرونی لوله های چدن نشکن، غلاف پلی اتیلن	DIN 30674-5 (1985)	۶۱
۴	محافظت از خوردگی لوله های چدن نشکن زیر خاک	DIN 30675-2 (1993)	۶۲
۸	مشخصات متالورژیکی چدن نشکن	FORD FLM CA 002-01 (2001)	۶۳
۲	کنترل میزان کروی بودن گرافیت بواسیله اندازه گیری سرعت صوت	FORD FLM EU-BA 014-02 (2002)	۶۴
۸	آنالیز متالوگرافی چدن نشکن	FORD FLM EU-C A 002-01 (2001)	۶۵
۲	رنگ پیستون چدن نشکن پرلیتی	FORD WSD-M 1 A300-A1 (2011)	۶۶
۳	رنگ پیستون چدن نشکن آبیازی	FORD WSD-M 1 A300-A3 (2011)	۶۷
۲	چدن های نشکن آبیازی (سیلیسیم- مولبیدن دار)	FORD WSD-M 1 A316-A (2011)	۶۸
۱۱	چدن نشکن	GM W10 (2014)	۶۹
۹	تصاویر مرتع برای آستینت باقی مانده و روش آزمایش برای میل بادامک های چدن نشکن	GMW 16844 (2012)	۷۰
۴	تعیین درصد کروی شدن گرافیت در چدن نشکن	GM W 16547 (2016)	۷۱
۳۱	چدن نشکن	ISO 1083 (2004)	۷۲
۳	استاندارد چدن نشکن با استحکام متوسط و بالا	FORD WSE-M1 A172- B1 (2002)	۷۳
۸۲	لوله و اتصالات چدن نشکن، لوازم و اتصالات شبکه آبرسانی	ISO 2531 (2010)	۷۴
۶	لوله های نشکن در خطوط بدون فشار و تحت فشار با لایه سیمانی	ISO 4179 (2005)	۷۵
۴۲	محصولات چدن نشکن برای شبکه فاضلاب	ISO 7186 (2011)	۷۶
۵	لوله های نشکن با پوشش روی فلزی	ISO 8179-1 (2004)	۷۷
۵	لوله های نشکن با پوشش رنگ غنی از روی	ISO 8179-2 (1995)	۷۸
۳	لوله های نشکن با پوشش غلاف پلی اتیلن	ISO 8180 (2006)	۷۹
۱۲	ایزو لاسیون شبکه لوله های نشکن	ISO FDIS 9349 (2016)	۸۰
۷	آزمون هیدرواستاتیک لوله های نشکن	ISO 10802 (1992)	۸۱
۶۶	روش طراحی لوله های چدن نشکن	ISO 10803 (2011)	۸۲
۱۴	سیستم های اتصال مهار شده لوله های نشکن - قواعد طراحی و انواع آزمون	ISO 10804 (2010)	۸۳
۲۴	پوشش آب پندی (Seat Coats) برای لوله های نشکن با لایه سیمان	ISO 16132 (2016)	۸۴
۲۲	طراحی خطوط لوله های نشکن مقاوم در مقابل زلزله و حوادث طبیعی	ISO 16134 (2006)	۸۵
۵۶	چدن نشکن لوله و اتصالات و سیستم های اتصال هماهنگ با PVC یا PE برای شبکه آبرسانی	ISO 16631 (2016)	۸۶
۳۰	چدن نشکن آسفرت (آستمپر)	ISO 17804 (2005)	۸۷
۷	لایه سیمانی برای لوله های چدن نشکن	JSA JIS A 5314 (2014)	۸۸
۲۴	استاندارد چدن های نشکن	JSA JIS G 5502 (2016)	۸۹

ادامه جدول ۱۲- چدن های نشکن و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات			
۱۲	استاندارد چدن نشکن آستمپر شده	JSA JIS G 5503 (2015)	۹۰
۱۱	استاندارد چدن نشکن فریتی با ضخامت بالا و کاربرد در درجه حرارت پائین	JSA JIS G 5504 (2015)	۹۱
۲۳	استاندارد لوله های نشکن	JSA JIS G 5526 (2014)	۹۲
۱۸۵	استاندارد اتصالات نشکن	JSA JIS G 5527 (2014)	۹۳
۱۶	شیرالات کشوئی از جنس چدن نشکن	MSS SP-128 (2012)	۹۴
۱۵	شیرالات یکطرفة از جنس چدن نشکن	MSS SP-136 (2014)	۹۵
۱۲	قطعات چدن نشکن در خودرو	SAE J434 (2004)	۹۶
۱۴	قطعات چدن نشکن آستمپر شده در خودرو	SAE J 2477 (2004)	۹۷
۹	قطعات چدن نشکن در خودرو با مقاومت حرارتی بالا	SAE J 2582 (2004)	۹۸
۲۱	اتصالات و لوله چدن نشکن در شبکه آتش نشانی	UL 194 (2016)	۹۹

جدول ۱۳ – روش‌های افزودن مینرال به ذوب چدن

Magnesium Treatment Processes

لوله غفرن دار	کنور تو رو	فروبری	عمودی	مشینزه راهگاه	بوته در دار	تلقیح مستقیمه با ساندویچی
مخابله سلسیوس / مینرال یا مینرال خالص	بریکت آهن - مینرال	آبیار فرسنبلکو	آبیار فرسنبلکو	آبیار فرسنبلکو	آبیار پلیه دار نیکل	نموده همچو شناس ب مری
45 - 10	100	15	30 - 10	5 - 3	10 - 5	10 - 3
50 - 35	50 - 40	60 - 30	60 - 50	50 - 30	80 - 70	75 - 40
3	1	2	3	3	2	5
زیاد	زیاد	زیاد	زیاد	زیاد	زیاد	زیاد
متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط	متوسط
اری	اری	اری	اری	اری	اری	اری
خیز	0.15	0.1	0.04	0.03	0.01	0.03
در جای مناسب	در جای مناسب	در جای مناسب	در قالب	در قالب	کوره	کوره
Kg ۵۰۰	بیشتر از Kg ۵۰۰	بیشتر از Kg ۵۰۰	Kg 500	Km ۵۰۰ - ۵۵۰	ندارد	ندارد
نایجیر کم	نایجیر کم	نایجیر	نایجیر	نایجیر زیاد	نایجیر زیاد	نایجیر
زیاد	زیاد	زیاد	زیاد	متوسط زیاد	متوسط زیاد	متوسط زیاد
خیز	خیز	خیز	خیز	آری	آری	آری
متوسط تا بزرگ	متوسط تا بزرگ	متوسط تا بزرگ	متوسط تا بزرگ	متوسط تا بزرگ	متوسط تا بزرگ	متوسط تا بزرگ
ندارد	اری	اری	اری	ندارد	ندارد	ندارد

* درون عینکه در اگاهه لام است از یک مستقیمه راهگاهی با طرح خارج اسنهاده شود
** روش بوته در دار و روش مینرال در راهگاه روشهاست که نیاز کسی به تاسیسات غبارگزی دارد.
توضیح: تکمه همچو شناس ب مری آبیار و سلسیوسکو مینرال به کار رفته است.

□ مبلغ: شرکت آبیارهای مشمن مار

جدول ۱۴ - سختی و استحکام چدن های نشکن براساس استاندارد اروپائی DIN EN 1563

سایر مشخصات		محدوده سختی بربل HB	علامت گذاری آلیازها	
استحکام تسلیم N/mm²	استحکام نهائی N/mm²		شماره	علامت مخفف
220	350	کمتر از 160	EN-JS-2010	EN-GJS-H 130
250	400	175 - 130	EN-JS-2020	EN-GJS-H 150
250	400	180 - 135	EN-JS-2030	EN-GJS-H 155
310	450	210 - 160	EN-JS-2040	EN-GJS-H 185
320	500	230 - 170	EN-JS-2050	EN-GJS-H 200
370	600	270 - 190	EN-JS-2060	EN-GJS-H 230
420	700	305 - 225	EN-JS2070	EN-GJS-H 265
480	800	335 - 245	EN-JS-2080(1)	EN-GJS-H 300(1)
600	900	360 - 270	EN-JS-2090(1)	EN-GJS-H 330(1)

(۱) آلیازهای EN-JS 2090 EN-GJS- H330 و (EN-JS 2080) EN-GJS-H300 برای ضخامت های بزرگ توصیه نمی شوند.

توضیح: ۱ MPa مساوی با ۱ N/mm² است.

استاندارد ISO 1083 (2004) چدن های نشکن

جدول ۱۵ - خواص مکانیکی چدن های نشکن (براساس استاندارد ISO 1083)

ازدیاد طول نسبی حداکثر٪	Rp0.2 تنش تسلیم (N/mm ²)	استحکام نهایی حداکثر (N/mm ²)	استاندارد آلیازها
22	220	350	ISO 1083/J.S/350-22-LT/S ^a
22	220	350	ISO 1083/J.S/350-22-RT/S ^b
22	220	350	ISO 1083/J.S/350-22/S
18	240	400	ISO 1083/J.S/400-18-LT/S ^a
18	250	400	ISO 1083/J.S/400-18-RT/S ^b
18	250	400	ISO 1083/J.S/400-18/S
15	250	400	ISO 1083/J.S/400-15/S
10	310	450	ISO 1083/J.S/450-10/S
7	320	500	ISO 1083/J.S/500-7/S
5	350	550	ISO 1083/J.S/500-5/S
3	370	600	ISO 1083/J.S/600-3/S
2	420	700	ISO 1083/J.S/7001-2/S
2	480	800	ISO 1083/J.S/800-2/S
2	600	900	ISO 1083/J.S/900-2/S

زیرنویس جدول ۱۵

۱- مقادیر استحکام برای قطعات ریختگی در قالب های ماسه با شرایط انتقال حرارت یکسان می باشد.

۲- مقادیر استحکام برای نمونه های ریختگی جدا از قطعه و ماشین کاری شده می باشد.

۳- مقادیر ازدیاد طول نسبی با توجه به $\Delta L = 5d$ می باشد.

(a) درجه حرارت پایین ۴۰°C تا ۲۰°C

جدول ۱۶- مشخصات مکانیکی چدن های نشکن آسفریتی براساس استاندارد ISO 17804 (2005) اندازه گیری شده از نمونه های جداگانه و در کنار قطعه ریخته گری شده

استاندارد آلیازها	t میلیمتر	ضخامت دیواره	استحکام نهایی Rm حداقل N/mm ²	استحکام تسلیم Rp _{0.2} حداقل N/mm ²	ازدیاد طول نسبی٪	سختی بر نیل	مقاومت به ضربه نمونه بدون شکاف J	حد خستگی N/mm ² **
ISO 17804/JS/800-10 ISO 17804/JS/800-10RT	t ≤ 30		800	750	11	310	110	375
	30 < t ≤ 60		720		7			
	60 < t ≤ 100				8			
ISO 17804/JS/900-8	t ≤ 30		900	850	9	280-340	100	400
	30 < t ≤ 60		820		6			
	60 < t ≤ 100				5			
ISO 17804/JS/1050-6	t ≤ 30		1050	1000	7	320-380	80	430
	30 < t ≤ 60		970		5			
	60 < t ≤ 100				4			
ISO 17804/JS/1200-3	t ≤ 30		1200	1170	4	340-420	60	450
	30 < t ≤ 60		1140		3			
	60 < t ≤ 100				2			
ISO 17804/JS/1400-1	t ≤ 30		1400	1170	1	380-480	35	375
	30 < t ≤ 60		1140			با توانق تولید کننده و خریدار		
	60 < t ≤ 100							
ISO 17804/JS/HBW400 ISO 17804/JS/HBW450	*		1400		*	400	25	-
			1600			450	20	300

* آلیازهای مقاوم به سایش

** نمونه بدون شکاف به قطر ۱۰/۶ میلیمتر تعداد سیکل $N = 2 \times 10^6$

جدول ۱۷- مقایسه استانداردهای مختلف جهانی چدن های نشکن آسفریتی براساس استاندارد ISO 17804 (2005)

SAE J2477 May 2004	JIS G5503-1995	EN 1564:1997	ASTM A897M-02	ASTM A897-02	ISO 17804:2005
AD750	-	-	-	-	-
-	-	EN-GJS-800-8	-	-	JS/800-10
-	-	-	-	-	JS/800-10RT
-	-	-	850/550/10	125/80/10	-
AD900	FCAD 900-8	-	-	-	JS/900-8
-	FCAD 1000-5	EN-GJS-1000-5	-	-	-
AD1050	-	-	1050/700/7	150/100/7	JS/1050-6
AD1200	FCAD 1200-2	EN-GJS-1200-2	1200/850/4	175-125/4	JS/1200-3
AD1400	FCAD 1400-1	EN-GJS-1400-1	1400/1100/1	200/155/1	JS/1400-1
AD1600	-	-	1600/1300/-	230/185/-	-
AD1400	FCAD 1400-1	EN-GJS-1400-1	1400/1100/1	200/155/1	JS/HBW400
AD1600	-	-	1600/1300/-	230/185/-	JS/HBW450

جدول ۱۸- فولادهای ریختگی و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات	استاندارد	نام استاندارد	ردیف
۳۸	شیر آلات فولادی کشتوی، سوزنی، یکطرفة	API RP 621 (2010)	۱
۴	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی کربنی برای مصارف عمومی	ASTM A27/A27M -13(2016)	۲
۲	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی، استینیتی منگنزی	ASTM A128/A128M (2012)	۳
۵	استاندارد مشخصات فولادهای با اسحکام بالا برای قطعات سازه‌ای	ASTM A148/A148M (2015)	۴
۴	استاندارد مشخصات فولادهای کربنی مناسب برای جوشکاری ذوبی و کاربرد در دماهای بالا	ASTM A216/A216M (2016)	۵
۵	استاندارد مشخصات فولادهای مارتنتزی ضدزنگ و سوزن برای قطعات تحت فشار در دماهای بالا	ASTM A 217/A217M (2014)	۶
۲۶	استاندارد آزمایش قابلیت سختکاری فولادها (آزمون جومنی)	ASTM A 255 (2014)	۷
۲۰	استاندارد روش‌های تعیین خطرات خودگی بین دانه‌های فولادی ضدزنگ استینیتی	ASTM A 262 (2015)	۸
۴	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی سوزن کروم‌دار و کرم نیکل‌دار	ASTM A 297/A297M (2014)	۹
۷	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی استینیتی و فریتی - فریتی برای قطعات تحت فشار	ASTM A 351/A351M (2016)	۱۰
۵	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی فریتی و مارتنتزی	ASTM A 352/A352M (2012)	۱۱
۶	استاندارد مشخصات فولادهای کربنی، کم آلیاژ و ضدزنگ برای توربین‌های بخار	ASTM A 356/A356M (2016)	۱۲
۴۹	روش آزمون استاندارد برای تعیین خواص مکانیکی فولادها	ASTM A 370 (2017)	۱۳
۳	استاندارد مشخصات فولادهای الیازی عملیات حرارتی شده با کاربرد در دماهای بالا	ASTM A 389/A389M (2013)	۱۴
۵	استاندارد مشخصات لوله‌های فولاد ریختگی به روش گریز از مرکز	ASTM A426/A426M (2013)	۱۵
۴	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی کروم نیکل (۱۲-۲۵) نسوز	ASTM A 447/A447M (2016)	۱۶
۵	استاندارد مشخصات لوله‌های فولاد ریختگی استینیتی ریخته شده به روش گریز از مرکز برای دماهای بالا	ASTM A 451/A451M (2014)	۱۷
۶	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی برای کاربردهای تحت فشار	ASTM A 487/A487M (2014)	۱۸
۱۹	استاندارد جوشکاری فولادهای ریختگی، کیفیت فرآیند جوشکار	ASTM A 488/A488M (2016)	۱۹
۳	مشخصات استاندارد آلیازهای ریختگی کروم - نیکل	ASTM A 560/A560M (2012)	۲۰
۲	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی ابزار	ASTM A 597 /A597M(2014)	۲۱
۶	استاندارد لوله‌های فولاد ریختگی به روش گریز از مرکز از الیاز نیکل - کروم‌دار برای درجه حرارت‌های بالا	ASTM A 608/A608 M (2014)	۲۲
۹	استاندارد آزمون التراسونیک فولادهای کربنی، کم آلیاژ و ضدزنگ مارتنتزی	ASTM A 609/A609M (2012)	۲۳
۴	استاندارد مشخصات فولاد ریختگی کربنی به روش گریز از مرکز برای کاربرد در دماهای بالا	ASTM A 660/A 660M (2016)	۲۴
۱۲	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی الزامات عمومی برای قطعات تحت فشار	ASTM A 703/A703M (2015)	۲۵
۷	استاندارد مشخصات فولادهای ریخته گری دقیق کربنی، کم آلیاژ و آلیازهای بکالت	ASTM A 732/A732M (2014)	۲۶
۸	مشخصات استاندارد فولادهای ریختگی کروم و کروم نیکل‌دار مقاوم به خودگی برای مصارف عمومی	ASTM A743/A743M (2013)	۲۷
۶	مشخصات استاندارد فولادهای ریختگی کروم‌دار مقاوم به خودگی زیاد برای مصارف ویژه	ASTM A 744/A744M (2013)	۲۸
۵	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی ضدزنگ با قابلیت سختی رسوبی	ASTM A 747/A747M (2016)	۲۹
۹	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی فریتی - مارتنتزی	ASTM A 757/A757M.. (2015)	۳۰
۱۱	استاندارد مشخصات فولادهای کربنی و آلیازی الزامات برای مصارف صنعتی	ASTM A 781/A781M (2016)	۳۱
۵	استاندارد کالیبراسیون تجهیزات برای پرآورد فریت در فولادهای ریختگی ضدزنگ	ASTM A 799/A799M (2015)	۳۲
۷	استاندارد پرآورد میزان فریت در فولادهای ریختگی آستینیتی	ASTM A 800/A800M (2014)	۳۳
۳	استاندارد شرایط پذیرش قطعات ریختگی فولاد از نظر کیفیت ظاهري و کنترل ظاهري	ASTM A 802/A802M (2015)	۳۴
۴	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی آستینیتی - فریتی به روش گریز از مرکز برای محیط‌های خورنده	ASTM A 872/A872M (2014)	۳۵
۹	استاندارد مشخصات برای ریخته گری دقیق فولاد - الزامات برای مصارف عمومی	ASTM A 957/A 957 M (2015)	۳۶
۵	استاندارد مشخصات خواص مکانیکی و ترکیب شیمیایی فولادهای کربنی و آلیازی ریختگی متابنه انواع کاربردی	ASTM A 958/A 958M (2014)	۳۷
۱۱	استاندارد مشخصات فولادهای ریخته گری دقیق برای قطعات تحت فشار، الزامات عمومی	ASTM A 985/A985M (2016)	۳۸
۷	استاندارد مشخصات فولادهای نیکل - کروم و آلیازهای نیکل مقاوم به خودگی	ASTM A990/A990 (2014)	۳۹
۴	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی آستینیتی - فریتی ضدزنگ برای قطعات تحت فشار	ASTM A 995/A995M (2013)	۴۰

ادامه جدول ۱۸- فولادهای ریختگی و استانداردهای جهانی

تعداد صفحات			
۲	استاندارد و شرایط بذریش و ضوابط بازرسی ظاهري قطعات ریخته‌گري دقیق	ASTM A 997 (2012)	۴۱
۶	استاندارد مشخصات فولادهای ریختگی با استحکام بالا در مقاطع سنگین	ASTM A 1001 (2015)	۴۲
۲	استاندارد مشخصات نمونه برداری از فولادهای ریختگی	ASTM A 1062 (2015)	۴۳
۸	استاندارد مشخصات نمونه برای فولادهای ریختگی	ASTM A 1067 (2012)	۴۴
۴	استاندارد مرجع رادیوگرافی برای قطعات فولاد ریختگی سنگین با ضخامت ۵۱ تا ۱۱۴ میلیمتر	ASTM E 186 (2015)	۴۵
۴	استاندارد مرجع رادیوگرافی برای قطعات فولاد ریخته‌گری دقیق با کاربرد در صنایع هوائی	ASTM E 192 (2015)	۴۶
۴	استاندارد مرجع رادیوگرافی برای قطعات فولاد ریختگی با ضخامت ۱۱۴ تا ۳۰۵ میلیمتر	ASTM E 280 (2015)	۴۷
۴	استاندارد مرجع رادیوگرافی فولادهای تا ضخامت ۵۱ میلی‌متر	ASTM E 446 (2015)	۴۸
۵	استاندارد راهنمای آماده‌سازی و برآوردن آخال‌ها در نمونه‌های فولادها در آزمایش متالوگرافی و آنالیز تصویری	ASTM E 768 (2010)	۴۹
۳	استاندارد راهنمای شات‌بلاست و اکسیدزداتی لوله‌های فولادی	ASTM F 1330 (2012)	۵۰
۲۴	استاندارد فولادهای کربنی و کم آلیاژ	BSI BS 3146-1 (2012)	۵۱
۲۸	استاندارد فولادهای مقاوم به خوردگی و نسوز، آلیاژهای نیکل و کبالت	BSI BS 3146-2 (2012)	۵۲
۳۸	برآورد قطر معادل در عملیات حرارتی فولادها	BSI BS 5046 (2015)	۵۳
۲۴	شیوه‌های توبی فولادی	BSI BS 5353 (2012)	۵۴
۱۰	الرامات کیفیت مورد نیاز شیرآلات فولادی	BSI BS 5998 (2015)	۵۵
۴	استاندارد فولادهای ریختگی ۳٪ کروم- مولیبدن (N/mm ² ۸۸۰-۱۰۸۰)	BSI BS HC7 (2012)	۵۶
۸	استاندارد فولادهای ریختگی ۳٪ کروم- مولیبدن (N/mm ² ۱۱۵۰-۱۳۰۰)	BSI BS HC8 (2012)	۵۷
۸	استاندارد فولادهای ریختگی نیکل، کروم- مولیبدن (N/mm ² ۸۸۰-۱۰۸۰)	BSI BS HC9 (2012)	۵۸
۸	استاندارد فولادهای ریختگی نیکل- کروم- مولیبدن دار (N/mm ² ۱۱۵۰-۱۳۰۰)	BSI BS HC10 (2012)	۵۹
۶	استاندارد فولادهای ریختگی ۲۳٪ کروم- نیکل- تنگستن مقاوم به خوردگی	BSI BS HC103 (2012)	۶۰
۶	استاندارد فولادهای ریختگی ۱۹٪ کروم- نیکل و نوبیم دار مقاوم به خوردگی (N/mm ² ۴۶۰)	BSI BS HC104 (2013)	۶۱
۸	استاندارد فولادهای ریختگی ۱۸٪ کروم، ۱۱٪ نیکل، ۲/۵٪ مولیبدن و نوبیم، مقاوم به خوردگی (N/mm ² ۵۰۰)	BSI BS HC105 (2013)	۶۲
۸	استاندارد فولاد ریختگی نیکل- کروم- مس مقاوم به خوردگی با قابلیت سختی رسوبی (N/mm ² ۱۲۰۰-۱۵۰۰)	BSI BS HC106 (2012)	۶۳
۸	استاندارد فولادهای ریختگی ۱۸٪ نیکل مارچینگ به روشنی ریخته‌گری دقیق (N/mm ² ۱۶۰۰-۱۸۵۰)	BSI BS HC401 (2013)	۶۴
۸	مشخصات رسوب سختی فولاد ریختگی (N/mm ² ۹۵۰) Mo٪/۱/۵ ,Cu٪/۲/۵ ,Ni٪/۴/۵ ,Cr٪/۱/۴	BSI BS 2HC 101 (2013)	۶۵
۸	مشخصات رسوب سختی فولاد ریختگی (N/mm ² ۱۲۵۰) Mo٪/۱/۵ ,Cu٪/۲/۵ ,Ni٪/۴/۵ ,Cr٪/۱/۴	BSI BS 2HC 102 (2013)	۶۶
۲۸	آزمون غیرمخرب ذرات مغناطیسی	BSI BS EN 1369 (2012)	۶۷
۱۸	بازرسی سطحی قطعات ریختگی	BSI BS EN 1370 (2012)	۶۸
۲۸	استاندارد شرایط فنی تجویل قطعات ریختگی فولاد	BSI BS EN 1559-2 (2014)	۶۹
۱۲	دسته‌بندی و کلاس‌بندی فولادها	BSI BS EN 10020 (2005)	۷۰
۳۲	فولادهای ریختگی برای مصارف تحت فشار	BSI BSEN 10213 (2016)	۷۱
۲	فولادهای ریختگی مقاوم به خوردگی	BSI BS EN 10283 (2010)	۷۲
۲۴	فولادهای ریختگی برای مصارف عمومی مهندسی	BSI BS EN 10293 (2015)	۷۳
۱۸	فولادهای ریختگی نسوز	BSI BS EN 10295 (2015)	۷۴
۲۶	فولادهای ریختگی مورد مصرف سازه‌ها	BSI BS EN 10340 (2009)	۷۵

تعداد صفحات	ادامه جدول ۱۸- فولادهای ریختگی و استانداردهای جهانی	
۱۲	فولاد ریختگی منگزی آستینی	BSI BSEN 10349 (2014)
۱۲	استاندارد شیرآلات فولادی اتصال جوشی	BSI BS EN 12627 (1999)
۳۶	آزمون التراسونیک قطعات فولادی برای مصارف عمومی	BSI BS EN 12680-1 (2003)
۳۸	آزمون التراسونیک قطعات فولادی برای مصارف تحت تنش بالا	BSI BSEN 12680-2 (2016)
۲۰	شیرهای صنعتی فولادی سوزنی و شیرهای کنترل پک طرفه	BSI BS EN 13709 (2010)
۲۲	استاندارد سوزن‌های ریل راهنم از جنس فولاد هدفیلد	BSI BS EN 15689 (2010)
۱۲	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۱- دسته‌بندی و خصوصیات عمومی	BSI BS EN ISO 11125-1 (1998)
۱۲	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۲- تعیین اندازه و توزیع دانه‌بندی	BSI BS EN ISO 11125-2 (1998)
۱۲	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۳- ساقمه‌های پرکردن فولادی و ساقمه شکسته	BSI BS EN ISO 11125-3 (1998)
۱۲	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۴- ساقمه‌های کم کردن فولادی	BSI BS EN ISO 11125-4 (1998)
۱۲	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۵- تعیین درصد ساقمه‌های معیوب و ریزساختار	BSI BS EN ISO 11125-5 (1998)
۱۲	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۶- تعیین مواد خارجی همراه	BSI BS EN ISO 11125-6 (1998)
۱۰	استاندارد ساقمه‌های فولادی ۷- تعیین رطوبت	BSI BS EN ISO 11125-7 (1998)
۲۸	مشخصات و ضوابط پذیرش جوشکاری قطعات فولاد ریختگی	BSI BSEN ISO 11970 (2016)
۴۲	آزمایش نفوذ مایع رنگی چدن و فولاد ریختگی	BSI BS ISO 4987 (2010)
۲۶	آزمایش رادیوگرافی چدن و فولاد ریختگی	BSI BS ISO 4993 (2015)
۱۵	استاندارد پمپ‌های سانتریفوژ برای صنایع نفت و گاز و پتروشیمی	BSI BS EN ISO 13709 (2010)
۳۰	آزمایش مقاومت به ضربه (شکاف‌دار) فولاد	BSI BS EN ISO 14556 (2015)
۴۸	استاندارد شیرهای سوزنی، کشتوئی، یک‌طرفه سایز کوچکتر از ۱۰۰ برای صنایع نفت و گاز	BSI BS EN ISO 15761 (2003)
۲۰	استاندارد شیرهای یک‌طرفه فولادی	BSI BS EN 14767 (2016)
۱۴	استاندارد فولادهای ریختگی ابزار	BSI BS ISO 10679 (2010)
۱۶	فولادهای ریختگی گریز از مرکز- قسمت اول- آزمون‌های عمومی و تلوانی	BSI BS ISO 13583-1 (2015)
۱۸	فولادهای ریختگی گریز از مرکز- قسمت دوم- فولادهای نسوز و مقاوم به حرارت	BSI BS ISO 13583-2 (2015)
۱۶	استاندارد فولادهای ریختگی با خواص فیزیکی خاص	BSI BS ISO 19960 (2015)
۱۴	استاندارد فولاد ریختگی منگزی آستینی	BS ISO 13521 (2015)
۱۶	استاندارد فولادهای ریختگی نسوز برای مصارف عمومی	BS ISO 11973 (2015)
۱۶	استاندارد فولادهای ریختگی مقاوم به خوردگی برای مصارف عمومی	BS ISO 11972 (2015)
۲۴	استاندارد فولادهای ریختگی- الامات فنی تحويل	BS ISO 4990 (2015)
۱۵	آزمون و بررسی چشمی سطح قطعات ریختگی	DIN EN 1370 (2012)
۲۱	آزمون نفوذ مایع رنگی قسمت دوم: قطعات ریخته‌گری دقیق	DIN EN 1371-2 (2015)
۲۳	استاندارد شرایط فنی تحويل قطعات ریختگی فولاد	DIN EN 1559-2 (2014)
۱۴	استاندارد شیرآلات فولادی کشتوئی	DIN EN 1984 (2010)
۱۹	الزمات برای شرایط عمومی و فنی تحويل محصولات فولادی	DIN EN10021 (2007)
۳۰	استاندارد فولادهای ریختگی برای مصارف تحت فشار	DIN EN 10213 (2016)
۱۶	استاندارد فولادهای ریختگی مقاوم به خوردگی	DIN EN 10283 (2010)
۲۱	استاندارد فولاد ریختگی برای مصارف عمومی مهندسی	DIN EN 10293 (2015)
۱۵	استاندارد فولادهای ریختگی نسوز	DIN EN 10295 (2003)
۲۵	استاندارد فولادهای ریختگی برای مصارف سازه‌ای	DIN EN 10340 (2008)
۷	استاندارد فولادهای ریختگی آستینی منگزی	DIN EN 10349 (2010)

نامه جدول ۱۸- فولادهای ریختگی و استانداردهای جهانی	نامه مصوبات
۱۱	استاندارد شیرآلات صنعتی فولادی با اتصال جوشکاری DIN EN 12627 (1999) ۱۱۵
۲۰	استاندارد شیرآلات سوزنی و بکظرفه فولادی DIN EN 13709 (2010) ۱۱۶
۴۱	استاندارد آزمایش مقاومت به ضربه چاربی قسمت ۱- روش آزمون DIN EN ISO 148-1 (2014) ۱۱۷
۴۶	استاندارد آزمایش مقاومت به ضربه چاربی قسمت ۲- ماشینهای آزمون DIN EN ISO 148-2 (2009) ۱۱۸
۲۵	استاندارد آزمایش مقاومت به ضربه چاربی قسمت ۳- آمادهسازی نمونههای شکافدار DIN EN ISO 148-3 (2009) ۱۱۹
۸۱	آزمایشات متالوگرافی، تعیین اندازه دانه در فولاد DIN EN ISO 643 (2015) ۱۲۰
۲۰۴	استاندارد پمپهای سانتریفیوژ برای صنایع نفت- گاز و پتروشیمی DIN EN ISO 13709 (2010) ۱۲۱
۲۸	آزمایش مقاومت به ضربه شاربی با نمونه شکافدار فولاد- روش آزمایش با تجهیزات DIN EN ISO 14556 (2016) ۱۲۲
۴	استاندارد فولاد ریختگی صدرنگ آستینتی FORD WSE- M1 A329-A1 (2003) ۱۲۳
۱	فولاد ریختگی- نشیمنگاه سوپاپ FORD WSE- M1 A330- A1 (2002) ۱۲۴
۱۲	استاندارد فولادهای ریختگی ضد زنگ برای منی فولد اگرور GMW 3161 (2016) ۱۲۵
۳۴	استاندارد آزمایش مقاومت به ضربه چاربی فلزات قسمت اول- روش آزمایش ISO 148-1 (2016) ۱۲۶
۴۶	آزمایش مقاومت به ضربه فلزات قسمت دوم: مشخصات دستگاه ISO 148-2 (2016) ۱۲۶
۲۶	آزمایش مقاومت به ضربه فلزات - قسمت سوم: آمادهسازی نمونه شکافدار ISO 148-3 (2016) ۱۲۷
۲۲	استاندارد آزمایشات سختی پذیری فولاد (آزمایش جومینی) ISO 642 (1999) ۱۲۸
۴۴	استاندارد تعیین اندازه دانه فولادها در ساختمات متالوگرافی ISO FDIS 643 (2015) ۱۲۹
۴	فولاد- تعیین عمق موثر سخت شده پس سختکاری سطحی با شعله یا روش القای ISO 3754 (1976) ۱۳۰
۶	فولادهای ریختگی کربنی برای مصارف عمومی ISO 3755 (1991) ۱۳۱
۸	استاندارد تعیین عمق دکبوروه شدن سطح فولاد ISO 3887 (2003) ۱۳۲
۴۶	اصلاحات عملیات حرارتی آلیاژهای آهن ISO FDIS 4885 (2016) ۱۳۳
۴	دسته‌بندی فولادهای آلیاژی و غیرآلیاژی براساس ترکیب شیمیایی ISO 4948-1 (1982) ۱۳۴
۹	دسته‌بندی فولادهای آلیاژی و غیرآلیاژی براساس خواص و کاربرد ISO 4948-2 (1981) ۱۳۵
۴۶	فولادهای مقاوم به حرارت ISO DIS 4955 (2015) ۱۳۶
۳۲	فولادهای ابزار ISO 4957 (1999) ۱۳۷
۴۴	استاندارد تعیین آخالهای فولاد به روش متالوگرافی ISO 4967 (2013) ۱۳۸
۱۴	فولاد- آزمایش، میکروسکوپی با اج اسیدهای قوی معدنی ISO 4969 (2015) ۱۳۹
۳۱	استاندارد آزمایش ذرات مغناطیسی فولادهای ریختگی ISO 4986 (2010) ۱۴۰
۳۱	استاندارد آزمایش نفوذ مایع فولادهای ریختگی ISO 4987 (2010) ۱۴۱
۲۰	استاندارد شرایط عمومی تحولی فولادهای ریختگی ISO 4990 (2015) ۱۴۲
۲۴	استاندارد فولادهای ریختگی برای قطعات تحت فشار ISO 4991 (2015) ۱۴۳
۳۰	آزمایش التراسونیک فولادهای ریختگی برای مصارف عمومی ISO 4992-1 (2006) ۱۴۴
۳۱	آزمایش التراسونیک فولادهای ریختگی برای مصارف تحت تنش بالا ISO 4992-2 (2006) ۱۴۵
۲۲	استاندارد آزمایش رادیوگرافی فولاد و چدن ISO 4993 (2015) ۱۴۶
۲۸	استاندارد رینگ‌های پیستون موتورهای احتراقی- قسمت چهارم: از جنس فولاد بصورت نیمه ISO 6624-4 (2016) ۱۴۷
۳۰	شیرالات فولادی ساچمهای برای مصارف عمومی صنعتی ISO 7121 (2016) ۱۴۸
۸	استاندارد فولادهای ریختگی استحکام بالا برای مصارف عمومی مهندسی ISO 9477 (2015) ۱۴۹
۱۲	استاندارد فولادهای ریختگی ابزار ISO 10679 (2010) ۱۵۰
۲۴	استاندارد مشخصات پذیرش جوشکاری فولادهای ریختگی ISO 11970 (2016) ۱۵۱
۳	آزمایش و بررسی سطح فولاد و چدن های ریختگی به روش چشمی ISO 11971 (2008) ۱۵۲
۱۲	فولادهای ریختگی مقاوم به خوردگی برای مصارف عمومی ISO 11972 (2015) ۱۵۳
۱۲	فولادهای ریختگی نسوز برای مصارف عمومی ISO 11973 (2015) ۱۵۴

تعداد صفحات	عنوان	ردیف
۱۴	استاندارد تعیین میزان فربیت در فولادهای ضدزینگ ریختگی	ISO 13520 (2015)
۱۰	استاندارد فولادهای ریختگی آستینیتی منگنزدار	ISO 13521 (2015)
۱۲	استاندارد فولادهای ریختگی به روش گریز از مرکز- قسمت اول: آزمایشات عمومی و تلرانس	ISO 13583-1 (2015)
۱۴	استاندارد فولادهای ریختگی گریز از مرکز- قسمت دوم: آلیاژهای دیرگداز	ISO 13583-2 (2015)
۱۴	استاندارد فولادهای کربنی و کم آلیاژ- مصارف عمومی	ISO 14737 (2015)
۱۸	به روش ریخته گری دقیق(فولادها- آلیاژهای پایه نیکل و کبالت)- الزامات عمومی فنی	ISO 16468 (2015)
۲۰	تعیین ضخامت کل و یا موثر لایه سطحی سخت شده	ISO 4969 18203(2016)
۳	آزمون بازارسی چشمی سطح قطعات ریخته گری دقیق آلیاژهای فولاد پایه، نیکل و کبالت	ISO 19959 (2005)
۱۲	فولادهای ریختگی و آلیاژها با خواص فیزیکی ویژه	ISO 19960 (2015)
۱۴	استاندارد اسامی فولادها بر مبنای عالمان مخفف	ISO TS 4949 (2016)
۸	آنالیز شیمیایی فولاد و فهرست عناصر- اولین نسخه	ISO TR6306 (1989)
۷۱	شیرآلات فولادی	JSA JIS B2071 (2014)
۱۰	استاندارد جرخهای فولاد ریختگی و نوردي چرنفل	JSA JIS B 8806 (2013)
۷۱	فهنه اصطلاحات عملیات حرارتی چدن و فولاد	JSA JIS G 0201 (2014)
۲۲	فولادهای ریختگی- الزمات فنی عمومی تحويل	JSA JIS G 0307 (2014)
۸	استاندارد فولادهای ریختگی کربنی	JSA JIS G 5101 (2016)
۸	استاندارد فولادهای ریختگی برای سازههای جوشکاری شده	JSA JIS G 5102 (2016)
۹	استاندارد فولادهای استحکام بالا کربنی و کم آلیاژ	JSA JIS G 5111 (2016)
۲۸	استاندارد فولادهای ریختگی ضدزینگ برای مصارف عمومی	JSA JIS G 5121 (2013)
۲۵	استاندارد فولادهای ریختگی نسوز	JSA JIS G 5122 (2013)
۱۷	استاندارد فولادهای ریختگی پرمگنتز	JSA JIS G 5131 (2012)
۱۰	استاندارد فولادهای ریختگی برای مصارف دما و فشارهای بالا	JSA JIS G 5151 (2016)
۸	استاندارد فولادهای ریختگی برای مصارف دمای پائین و فشارهای بالا	JSA JIS G 5152 (2016)
۹	استاندارد لولههای فولادهای گریز از مرکز برای سازههای جوشکاری شده	JSA JIS G 5201 (2016)
۹	استاندارد لولههای فولادی ریختگی به روش گریز از مرکز برای دماهای بالا	JSA JIS G5202 (2016)
۷	استاندارد فولادهای ریختگی کربنی برای مصارف عمومی مهندسی	JSA JIS G 7821 (2014)
۲۴	روش های اندازه گیری میزان فربیت در فولادهای ضدزینگ آستینیتی	JSA JIS Z3119 (2015)
۹	استاندارد کنترل کیفیت فولادهای ریختگی و آهنگری شده برای شیرآلات، فلانچ و اتصالات، و سایر اجزا به روش ذرات مانطبی	MSS SP-53 (2012)
۷	استاندارد کنترل کیفیت فولادهای ریختگی برای شیرآلات، فلانچ و اتصالات، و سایر اجزا به روش رادیوگرافی	MSS SP 54 (2013)
۲۳	استاندارد کنترل کیفیت فولادهای ریختگی برای شیرآلات، فلانچ و اتصالات، آزمایش کنترل چشمی کیفیت سطحي	MSS SP 55 (2011)
۹	استاندارد کنترل کیفیت فولادهای ریختگی و آهنگری شده برای شیرآلات فلانچ- اتصالات و سایر اجزا به روش نفوذ مایع رنگی	MSS SP 93 (2014)
۱۳	استاندارد کنترل کیفیت فولادهای ریختگی فربیتی و مارتنزیتی برای شیرآلات، فلانچ، اتصالات و سایر اجزا به روش التراسونیک	MSS SP 94 (2015)
۶	قطعات فولاد ریختگی در خودرو	SAE J 435 (2007)
۴	مشخصات ساجمه از فولاد پر کربن	SAE J 827 (2013)
۴	مشخصات ساجمه از فولاد کم کربن	SAE J 2175 (2015)

جدول ۱۹- حدود ترکیب شیمیایی آلیاژهای ریختگی آلومینیمی (%)

استاندارد AA	روش * تولید	Si	Fe	Cu	Mn	Mg	Cr	Ni	Zn	Ti	Sn	جمع سایر
												Total
201.0	S	0.15	0.15	4-5.2	0.2-0.5	0.15-0.55	-	-	-	0.15 0.35	-	0.10
A 201.0	S	0.05	0.10	4-5	0.2-0.4	0.15-0.35	-	-	-	0.15 0.35	-	0.10
B 201.0	S	0.05	0.05	4.5-5	0.2-0.5	0.25-0.35	-	-	-	0.15 0.35	-	0.15
203.0	S	0.30	0.50	4.5-5.5	0.2-0.3	0.10	-	1.3-1.7	0.10	0.15 0.25	-	0.20
204.0	S&P	0.20	0.35	4.2-5	0.10	0.15-0.35	-	0.05	0.10	0.15 0.35	0.05	0.15
206.0	S&P	0.10	0.15	4.2-5	0.2-0.5	0.15-0.35	-	0.05	0.10	0.15 0.35	0.05	0.15
A 206.0	S&P	0.05	0.10	4.2-5	0.2-0.5	0.15-0.35	-	0.05	0.10	0.15 0.35	0.05	0.15
240.0	S	0.5	0.5	7-9	0.3-0.7	5.5-6.5	-	0.30-0.7	0.10	0.20	-	0.15
242.0	S&P	0.7	1.0	3.5-4.5	0.35	1.2-1.8	0.25	1.7-2.3	0.35	0.25	-	0.15
295.0	S	0.7-1.5	1	4-5	0.35	0.03	-	-	0.35	0.25	-	0.15
296.0	P	2-3	1.2	4-5	0.35	0.05	-	0.35	0.50	0.25	-	0.35
301.0	-	9.5-10.5	1.8-1.5	3-3.5	0.5-0.8	0.25-0.50	-	1-1.5	0.05	0.20	-	0.10
302.0	-	9.5-10.5	0.25	2.8-3.2	-	0.7-1.2	-	1-1.5	0.05	0.20	-	0.20
303.0	-	9.5-10.5	0.8-1.5	0.02	0.5-0.8	0.45-0.7	-	-	0.05	0.20	-	0.10
308.0	S&P	5-6	1	4-5	0.50	0.10	-	-	1	0.25	-	0.50
316.0	S&P	5.5-6.5	1	3-4	0.50	0.1-0.6	-	0.35	1	0.25	-	0.50
319.0	S&P	5.5-6.5	1	3-4	0.50	0.10	-	0.35	1	0.25	-	0.50
A 319.0	S&P	5.5-6.5	1	3-4	0.50	0.10	-	0.35	3	0.25	-	0.50
B 319.0	S&P	5.5-6.5	1.2	3-4	0.8	0.1-0.5	-	0.50	1	0.25	-	0.50
320.0	S&P	5-8	1.2	2-4	0.8	0.05-0.6	-	0.35	3	0.25	-	0.50
332.0	P	8.5-10.5	1.2	2-4	0.50	0.50-1.5	-	0.50	1	0.25	-	0.50
333.0	P	8-10	1.0	3-4	0.50	0.05-0.50	-	0.50	1	0.25	-	0.50
A 333.0	P	8-10	1.0	3-4	0.50	0.05-0.50	-	0.50	3	0.25	-	0.50
336.0	P	11-13	1.2	0.50-1.5	0.35	0.7-1.3	-	2-3	0.35	0.25	-	-
339.0	P	11-13	1.2	1.5-3	0.50	0.50-1.5	-	0.50-1.5	1	0.25	-	0.50
354.0	P	8.6-9.4	0.2	1.6-2	0.10	0.4-0.6	-	-	0.10	0.20	-	0.15
355.0	S&P	4.5-5.5	0.6	1-1.5	0.50	0.4-0.6	0.25	-	0.35	0.25	-	0.15
A 355.0	S&P	4.5-5.5	0.09	1-1.5	0.05	0.45-0.6	-	-	0.05	0.04-0.2	-	0.15
C 355.0	S&P	4.5-5.5	0.2	1-1.5	0.1	0.4-0.6	-	-	0.1	0.2	-	0.15
356.0	S&P	6.5-7.5	0.6	0.25	0.35	0.20-0.45	-	-	0.35	0.25	-	0.15
A 356.0	S&P	6.7-7.5	0.20	0.20	0.1	0.25-0.45	-	-	0.10	0.20	-	0.15
B 356.0	S&P	6.5-7.5	0.09	0.05	0.05	0.25-0.45	-	-	0.05	0.04-0.20	-	0.15
C 356.0	S&P	6.5-7.5	0.07	0.05	0.05	0.25-0.45	-	-	0.05	0.04-0.20	-	0.15
F 356.0	S&P	6.5-7.5	0.20	0.20	0.10	0.17-0.25	-	-	0.10	0.04-0.20	-	0.15
357.0	S&P	6.5-7.5	0.15	0.05	0.03	0.45-0.6	-	-	0.05	0.20	-	0.15
A 357.0	S&P	6.5-7.5	0.20	0.20	0.10	0.4-0.7	-	-	0.10	0.04-0.20	-	0.15
B 357.0	S&P	6.5-7.5	0.09	0.05	0.05	0.40-0.6	-	-	0.05	0.04-0.20	-	0.15
C 357.0	S&P	6.5-7.5	0.09	0.05	0.05	0.45-0.7	-	-	0.05	0.04-0.20	-	0.15
D 357.0	S	6.5-7.5	0.20	-	0.10	0.55-0.6	-	-	-	0.10-0.20	-	0.15
E 357.0	S&P&I	6.5-7.5	0.10	-	0.10	0.55-0.6	-	-	-	0.10-0.20	-	0.15
F 357.0	S&P&I	6.5-7.5	0.10	0.20	0.10	0.4-0.7	-	-	0.10	-0.04-0.20	-	0.15
358.0	S&P	7.6-8.6	0.35	0.20	0.20	0.4-0.6	0.20	-	0.20	0.1-0.2	-	0.15
359.0	S&P	8.5-9.5	0.20	0.20	0.10	0.5-0.7	-	-	0.10	0.20	-	0.15
A 359.0	-	8.5-9.5	0.25	0.20	0.10	0.4-0.6	-	-	0.05	0.20	-	0.10

دادمه جدول ۱۹- حدود ترکیب شیمیایی آلیاژهای ریختگی آلومینیمی (%)

استاندارد AA	روش تولید*	Si	Fe	Cu	Mn	Mg	Cr	Ni	Zn	Ti	Sn	جمع سایر	Total
360.0	D	9-10	2	0.6	0.35	0.4-0.6	-	0.50	0.50	-	0.15	0.25	
A 360.0	D	9-10	1.3	0.6	0.35	0.4-0.6	-	0.50	0.50	-	0.15	0.25	
361.0	D	9.5-10.5	1.1	0.50	0.25	0.4-0.6	0.2-0.3	0.2-0.3	0.50	0.20	0.10	0.15	
363.0	S&P	4.5-6	1.1	2.5-3.5	-	0.15-0.40	-	0.25	3-4.5	0.20	0.25	0.30	
364.0	D	7.5-9.5	1.5	0.20	0.10	0.2-0.4	0.25-0.50	0.15	0.15	-	0.15	0.15	
365.0	D	9.5-11.5	0.15	0.03	0.50-0.8	0.1-0.5	-	-	0.07	0.04-0.15	-	0.10	
369.0	D	11-12	1.3	0.50	0.35	0.25-0.45	0.30-0.40	0.05	1.0	-	0.10	0.15	
380.0	D	7.5-9.5	2	3-4	0.50	0.10	-	0.50	3.0	-	0.35	0.50	
A 380.0	D	7.5-9.5	1.3	3-4	0.50	0.10	-	0.50	3.0	-	0.35	0.50	
B 380.0	D	7.5-9.5	1.3	3-4	0.50	0.10	-	0.50	1.0	-	0.35	0.50	
C 380.0	D	7.5-9.5	1.3	3-4	0.50	0.1-0.3	-	0.50	3.0	-	0.35	0.50	
D 380.0	D	7.5-9.5	1.3	3-4	0.50	0.1-0.3	-	0.50	1.0	-	0.35	0.50	
381.0	D	9-10.5	1.3	3-4	0.50	0.13	0.15	0.50	3.0	0.20	0.15	0.50	
383.0	D	9.5-11.5	1.3	2-3	0.50	0.10	-	0.30	3.0	-	0.15	0.50	
A 383.0	D	9.5-11.5	1.3	2-3	0.50	0.1-0.3	-	0.30	3.0	-	0.15	0.50	
384.0	D	10.5-12	1.3	3-4.5	0.50	0.10	-	0.50	3.0	-	0.35	0.50	
A 384.0	D	10.5-12	1.3	3-4.5	0.50	0.10	-	0.50	1.0	-	0.35	0.50	
B 384.0	D	10.5-12	1.3	3-4.5	0.50	0.1-0.3	-	0.50	1.0	-	0.35	0.50	
C 384.0	D	10.5-12	1.3	3-4.5	0.50	0.1-0.3	-	0.50	3.0	-	0.35	0.50	
385.0	D	11-13	2	2-4	0.50	0.30	-	0.50	3.0	-	0.30	0.50	
390.0	D	16-18	1.3	4-5	0.10	0.45-0.65	-	-	0.10	-	-	0.20	
A 390.0	S&P	16-18	0.50	4-5	0.10	0.45-0.65	-	-	0.10	0.20	-	0.20	
B 390.0	D	16-18	1.3	4-5	0.50	0.45-0.65	-	0.15	1.5	0.20	-	0.20	
391.0	D	18-20	1.2	0.20	0.30	0.4-0.7	-	-	0.10	0.20	-	0.20	
A 391.0	P	18-20	0.6	0.20	0.30	0.4-0.7	-	-	0.10	0.20	-	0.20	
B 391.0	S	18-20	0.20	0.20	0.30	0.4-0.7	-	-	0.10	0.20	-	0.20	
392.0	D	18-20	1.5	0.4-0.8	0.2-0.6	0.8-1.2	-	0.50	0.50	0.20	0.30	0.50	
393.0	S&P&I	21-23	1.3	0.7-1.1	0.10	0.7-1.3	-	2-2.5	0.10	0.1-0.2	-	0.15	
413.0	D	11-13	2.0	1.0	0.35	0.10	-	0.50	0.50	-	0.15	0.25	
A 413.0	D	11-13	1.3	1.0	0.35	0.10	-	0.50	0.50	-	0.15	-	
B 413.0	S&P	11-13	0.50	0.10	0.35	0.05	-	0.05	0.10	0.25	-	0.20	
443.0	S&P	4.5-6	0.8	0.6	0.50	0.05	0.25	-	0.50	0.25	-	0.35	
A 443.0	S	4.5-6	0.8	0.30	0.50	0.05	0.25	-	0.50	0.25	-	0.35	
B 443.0	S&P	4.5-6	0.8	0.15	0.35	0.05	-	-	0.35	0.25	-	0.15	
C 443.0	D	4.5-6	2.0	0.6	0.35	0.10	-	0.50	0.50	-	0.15	0.25	
444.0	S&P	6.5-7.5	0.6	0.25	0.35	0.10	-	-	0.35	0.25	-	0.15	
A 444.0	P	6.5-7.5	0.20	0.10	0.10	0.05	-	-	0.10	0.20	-	0.15	
511.0	S	0.3-0.7	0.50	0.15	0.35	3.5-4.5	-	-	0.15	0.25	-	0.15	
512.0	S	1.4-2.2	0.6	0.35	0.8	3.5-4.5	0.25	-	0.35	0.25	-	0.15	
513.0	P	0.30	0.40	0.10	0.30	3.5-4.5	-	-	1.4-2.2	0.20	-	0.15	
514.0	S	0.35	0.50	0.15	0.35	3.5-4.5	-	-	0.15	0.25	-	0.15	
515.0	D	0.5-1	1.3	0.20	0.4-0.8	2.5-4	-	-	0.10	-	-	0.15	
516.0	D	0.3-1.5	0.35-1.0	0.30	0.15-0.40	2.5-4.5	-	0.25-0.40	0.20	0.1-0.2	0.1	-	
518.0	D	0.35	1.8	0.25	0.35	7.5-8.5	-	0.15	0.15	-	0.15	0.25	
520.0	S	0.25	0.30	0.25	0.15	9.5-10.6	-	-	0.15	0.25	-	0.15	
535.0	S	0.15	0.15	0.05	0.1-0.25	6.2-7.5	-	-	-	0.1-0.25	-	0.15	
A 535.0	S	0.20	0.20	0.10	0.1-0.25	6.5-7.5	-	-	-	0.25	-	0.15	
B 535.0	S	0.15	0.15	0.10	0.05	6.5-7.5	-	-	-	0.1-0.25	-	0.15	
705.0	S&P	0.20	0.8	0.20	0.4-0.6	1.4-1.8	0.2-0.4	-	2.7-3.3	0.25	-	0.15	
707.0	S&P	0.20	0.8	0.20	0.4-0.6	1.8-2.4	0.20-0.40	-	4-4.5	0.25	-	0.15	

ادامه جدول ۱۹ - حدود ترکیب شیمیایی آلیاژهای ریختگی آلومنینیمی (%)

استاندارد AA	روش تولید*	Si	Fe	Cu	Mn	Mg	Cr	Ni	Zn	Ti	Sn	جمع
												سایر
												Total
710.0	S	0.15	0.50	0.35-0.6	0.05	0.6-0.8	-	-	6-7	0.25	-	0.15
711.0	P	0.30	0.7-1.4	0.35-0.6	0.05	0.25-0.45	-	-	6-7	0.20	-	0.15
712.0	S	0.30	0.50	0.25	0.10	0.50-0.65	0.40-0.6	-	5-6.5	0.15-0.25	-	0.20
713.0	S&P	0.25	1.1	0.40-1.0	0.6	0.20-0.50	0.35	0.15	7-8	0.25	-	0.25
771.0	S	0.15	0.15	0.10	0.10	0.8-1	0.06-0.20	-	6.5-7.5	0.10-0.20	-	0.15
772.0	S	0.15	0.15	0.10	0.10	0.6-0.8	0.06-0.20	-	6-7	0.10-0.20	-	0.15
850.0	S&P	0.7	0.7	0.7-1.3	0.10	0.10	-	0.7-1.3	-	0.20	5.5-7	0.30
851-0	S&P	2-3	0.7	0.7-1.3	0.10	0.10	-	0.30-0.70	-	0.20	5.5-7	0.30
852.0	S&P	0.40	0.7	1.7-2.3	0.10	0.6-0.9	-	0.9-1.5	-	0.20	5.5-7	0.30
853.0	S&P	5.5-6.5	0.7	3-4	0.50	-	-	-	-	0.20	5.5-7	0.30

روش تولید: *- ریختگی ماسه‌ای، P- ریختگی در قالب‌های دائمی، D- ریختگی تحت فشار بالا، A- ریختگی دقیق

جدول ۲۰ - حدود ترکیب شیمیایی آلیاژهای کاربیدیر آلومنینیم (%)

استاندارد AA	Si	Fe	Cu	Mn	Mg	Cr	Ni	Zn	Ti	سایر	
										۲۰ هریک	جمع
1050	0.25	0.40	0.05	0.05	0.05	0.05	0.03	0.03(9)	..
1060	0.25	0.35	0.05	0.03	0.03	0.05	0.03	0.03(9)	..
1100	0.95 Si+Fe		0.05-0.20	0.05	0.10	..	0.05(16)	0.15
1145(8)	0.55 Si+Fe		0.05	0.05	0.05	0.05	0.03	0.03(9)	..
1175(7)	0.15 Si+Fe		0.10	0.02	0.02	0.04	0.02	0.02(19)	..
1200	1.00 Si+Fe		0.05	0.05	0.10	0.05	0.05	0.15
1230-7	0.70 Si+Fe		0.10	0.05	0.05	0.10	0.03	0.03(9)	..
1235	0.65 Si+Fe		0.05	0.05	0.05	0.10	0.06	0.03(9)	..
1345	0.30	0.40	0.10	0.05	0.05	0.05	0.03	0.03(9)	..
1350(6)	0.10	0.40	0.05	0.01	..	0.01	..	0.05	..	0.03(9)	0.10
2011	0.40	0.7	5.0-6.0	0.30	..	0.05(10)	0.15
2014	0.50-1.2	0.7	3.9-5.0	0.40-1.2	0.20-0.8	0.10	..	0.25	0.15	0.05	0.15
2017	0.20-0.8	0.7	3.5-4.5	0.40-1.2	0.40-0.8	0.10	..	0.25	0.15	0.05	0.15
2018	0.9	1.0	3.5-4.5	0.20	0.45-0.9	0.10	1.7-2.3	0.25	..	0.05	0.15
2024	0.50	0.50	3.8-4.9	0.30-0.9	1.2-1.8	0.10	..	0.25	0.15	0.05	0.15
2025	0.50-1.2	1.0	3.9-5.0	0.40-1.2	0.05	0.10	..	0.25	0.15	0.05	0.15
2036	0.50	0.50	2.2-3.0	0.10-0.40	0.30-0.6	0.10	..	0.25	0.15	0.05	0.15
2117	0.8	0.7	2.2-3.0	0.20	0.20-0.50	0.10	..	0.25	..	0.05	0.15
2124	0.20	0.30	3.8-4.9	0.30-0.9	1.2-1.8	0.10	..	0.250	0.15	0.05	0.15
2218	0.9	1.0	3.5-4.5	0.20	1.2-1.8	0.10	1.7-2.3	0.25	..	0.05	0.15
2219	0.20	0.30	5.8-6.8	0.20-0.40	0.02	0.10	0.02-0.10	0.05(18)	0.15
2319	0.20	0.30	5.8-6.8	0.20-0.40	0.02	0.10	0.10-0.20	0.05(18)	0.15
2618	0.10-0.25	0.9-1.3	1.9-2.7	..	1.3-1.8	..	0.9-1.2	0.10	0.04-0.10	0.05	0.15

ادامه جدول ۲۰ - حدود ترکیب شیمیایی آلیاژهای کاربیدیر آلومینیم (%)

استاندارد AA	Si	Fe	Cu	Mn	Mg	Cr	Ni	Zn	Ti	سایر	
										۲۰ هریک	جمع
3003	0.6	0.7	0.05-0.20	1.0-1.5	0.10	..	0.05	0.15
3004	0.30	0.7	0.25	1.0-1.5	0.8-1.3	0.25	..	0.05	0.15
3005	0.6	0.7	0.30	1.0-1.5	0.20-0.6	0.10	..	0.25	0.10	0.05	0.15
3105	0.6	0.7	0.30	0.30-0.8	0.20-0.8	0.20	..	0.40	0.10	0.05	0.15
4032	11.0-13.5	1.0	0.50-1.3	..	0.8-1.3	0.10	0.50-1.3	0.25	..	0.05	0.15
4043	4.5-6.0	0.8	0.30	0.05	0.05	0.10	0.20	0.05(16)	0.15
4045 (11)	9.0-11.0	0.8	0.30	0.05	0.05	0.10	0.20	0.05	0.15
4047 (11)	11.0-13.0	0.8	0.30	0.15	0.10	0.20	..	0.05(16)	0.15
4145 (11)	9.3-10.7	0.8	3.3-4.7	0.15	0.15	0.15	..	0.20	..	0.05(16)	0.15
4345 (11)	6.8-8.2	0.8	0.25	0.10	0.20	..	0.05	0.15
4643	3.4-4.6	0.8	0.10	0.05	0.10-0.30	0.10	0.15	0.05(16)	0.15
5005	0.30	0.7	0.20	0.20	0.50-1.1	0.10	..	0.25	..	0.05	0.15
5050	0.40	0.7	0.20	0.10	1.1-1.8	0.10	..	0.25	..	0.05	0.15
5052	0.25	0.40	0.10	0.10	2.2-2.8	0.15-0.35	..	0.10	..	0.05	0.15
5056	0.30	0.40	0.10	0.05-0.20	4.5-5.6	0.05-0.20	..	0.10	..	0.05	0.15
5083	0.40	0.40	0.10	0.40-1.0	4.0-4.9	0.05-0.25	..	0.25	0.15	0.05	0.15
5086	0.40	0.50	0.10	0.20-0.7	3.5-4.5	0.05-0.25	..	0.25	0.15	0.05	0.15
5154	0.25	0.40	0.10	0.10	3.1-3.9	0.15-0.35	..	0.20	0.20	0.05	0.15
5183	0.40	0.40	0.10	0.50-1.0	4.3-5.2	0.05-0.25	..	0.25	0.15	0.05(16)	0.15
5252	0.08	0.10	0.10	0.10	2.2-2.8	0.05	..	0.03(9)	0.10
5254	0.45 Si+Fe	0.05	0.01	3.1-3.9	0.15-0.35	..	0.20	0.05	0.05	0.05	0.15
5356	0.25	0.40	0.10	0.05-0.20	4.5-5.5	0.05-0.20	..	0.10	0.06-0.20	0.05(16)	0.15
5454	0.25	0.40	0.10	0.50-1.0	2.4-3.0	0.05-0.20	..	0.25	0.20	0.05	0.15
5456	0.25	0.40	0.10	0.50-1.0	4.7-5.5	0.05-0.20	..	0.25	0.20	0.05	0.15
5457	0.08	0.10	0.20	0.15-0.45	0.8-1.2	0.05	..	0.03(9)	0.10
5554	0.25	0.40	0.10	0.50-1.0	2.4-3.0	0.05-0.20	..	0.25	0.05-0.20	0.05(16)	0.15
5556	0.25	0.40	0.10	0.50-1.0	4.7-5.5	0.05-0.20	..	0.25	0.05-0.20	0.05(16)	0.15
5652	0.40 Si+Fe	0.04	0.01	2.2-2.8	0.15-0.35	..	0.10	0.05	0.15
5654	0.45 Si+Fe	0.05	0.01	3.1-3.9	0.15-0.35	..	0.20	0.05-0.15	0.05(16)	0.15	
5657	0.08	0.10	0.10	0.03	0.6-1.0	0.05	..	0.02(19)	0.05
6003(7)	0.35-1.0	0.6	0.10	0.8	0.8-1.5	0.35	..	0.20	0.10	0.05	0.15
6005	0.6-0.9	0.35	0.10	0.10	0.40-0.6	0.10	..	0.10	0.10	0.05	0.15
6053 (15)	0.35	0.10	..	1.1-1.4	0.15-0.35	..	0.10	0.05	0.15
6061	0.40-0.8	0.7	0.15-0.40	0.15	0.8-1.2	0.04-0.35	..	0.25	0.15	0.05	0.15
6063	0.20-0.6	0.35	0.10	0.10	0.45-0.9	0.10	..	0.10	0.10	0.05	0.15
6066	0.9-1.8	0.50	0.7-1.2	0.6-1.1	0.8-1.4	0.40	..	0.25	0.20	0.05	0.15
6070	1.0-1.7	0.50	0.15-0.40	0.40-1.0	0.50-1.2	0.10	..	0.25	0.15	0.05	0.15
6101(12)	0.30-0.7	0.50	0.10	0.03	0.35-0.8	0.03	..	0.10	..	0.03(17)	0.10
6105	0.6-1.0	0.35	0.10	0.15	0.45-0.8	0.10	..	0.10	0.10	0.05	0.15
6151	0.6-1.2	1.0	0.35	0.20	0.45-0.8	0.15-0.35	..	0.25	0.15	0.05	0.15
6162	0.40-0.8	0.50	0.20	0.10	0.7-1.1	0.10	..	0.25	0.10	0.05	0.15
6201	0.50-0.9	0.50	0.10	0.03	0.6-0.9	0.03	..	0.10	..	0.03(17)	0.10
6262	0.40-0.8	0.7	0.15-0.40	0.15	0.8-1.2	0.04-0.14	..	0.15	0.15	0.05(5)	0.15
6351	0.7-1.3	0.50	0.10	0.40-0.8	0.40-0.8	0.20	0.20	0.05	0.15
6463	0.20-0.6	0.15	0.20	0.05	0.45-0.9	0.05	..	0.05	0.15
6951	0.20-0.50	0.8	0.15-0.40	0.10	0.40-0.8	0.20	..	0.05	0.15

ادامه جدول - ۲۰ - حدود ترکیب شیمیائی آلیاژهای کارپذیر آلومینیم (%)

استاندارد AA	Si	Fe	Cu	Mn	Mg	Cr	Ni	Zn	Ti	سایر		
										۲۰	هربیک	جمع
7005	0.35	0.40	0.10	0.20-0.7	1.0-1.8	0.06-0.20	..	4.5-5.0	0.01-0.06	0.05(14)	0.15	
7008(7)	0.10	0.10	0.05	0.05	0.7-1.4	0.12-0.025	..	4.5-5.5	0.05	0.05	0.10	
7049	0.25	0.35	1.2-1.9	0.20	2.0-2.9	0.10-0.22	..	7.2-8.2	0.10	0.05	0.15	
7050	0.12	0.15	2.0-2.6	0.10	1.9-2.6	0.04	..	5.7-6.7	0.06	0.05(21)	0.15	
7072(7)	0.7 Si+Fe		0.10	0.10	0.10	0.8-1.3	..	0.05	0.15	
7075	0.40	0.50	1.2-2.0	0.30	2.1-2.9	0.18-0.28	..	5.1-6.1	0.20	0.05	0.15	
7175	0.15	0.20	1.2-2.0	0.10	2.1-2.9	0.18-0.28	..	5.1-6.1	0.10	0.05	0.15	
7178	0.40	0.50	1.6-2.4	0.30	2.4-3.1	0.18-0.28	..	6.3-7.3	0.20	0.05	0.15	
7475	0.10	0.12	1.2-1.9	0.06	1.9-2.6	0.18-0.25	..	5.2-6.2	0.06	0.05	0.15	
8017	010	0.55-0.8	0.10-0.20	..	0.01-0.05	0.05	..	0.03(23)	0.10	
8030	0.10	0.30-0.8	0.15-0.30	..	0.05	0.05	..	0.03(24)	0.10	
8176	0.03-0.15	0.40-1.0	0.10	..	0.05(25)	0.15	
8177	0.10	0.25-	0.04	..	0.04-0.12	0.05	..	0.03(26)	0.10	

(۵) همچنین دارای **0.40-0.7** سرب و بیسموت.

(۶) کنداتور (هادی) الکتریکی (EC).

(۷) با پوشش آلومینیم (Al- Clad).

(۸) فویل (ورق پسیار نازک کمتر از **۴۰** میکرون).

(۹) حداقل **%0.05** وانادیم.

(۱۰) همچنین دارای **0.20-0.6** سرب و بیسموت.

(۱۱) الیاژ رزجوش (حجم سخت).

(۱۲) کنداتور کلید (Bus-Conductor).

(۱۳) وانادیم به علاوه تباتیم حداقل **%0.02** بر **%0.05** گالیم.

(۱۴) زیرکنیم **%0.2-0.08**.

(۱۵) میزان سیلیسیم **%45-65** میزان منزیم.

(۱۶) سدیم حداقل **0.0003** برای مفتول و الکرود جوشکاری.

(۱۷) **%0.06** بر (B) حداقل.

(۱۸) وانادیم **%0.05-0.15** و زیرکنیم **%0.10-0.25**.

(۱۹) گالیم حداقل **%0.03** وانادیم حداقل **%0.05**.

(۲۰) به علاوه **%0.0008** بر لیم برای مفتول و الکرودهای جوشکاری.

(۲۱) زیرکنیم **%0.08-0.15**.

(۲۲) محدودیت‌هایی که در مورد سایر عناصر توسط خردیار تعیین می‌شود می‌باید در نظر گرفته شوند.

(۲۳) بر (B) حداقل **%0.003** لیتیم **%0.04**.

(۲۴) بر (B) حداقل **%0.001-0.04**.

(۲۵) گالیم حداقل **%0.03**.

(۲۶) بر (B) حداقل **%0.04**.

جدول ۲۱ - استاندارد عملیات حرارتی رسوی (برگشت) آلیاژهای ریختگی آلومنینیم براساس استاندارد SAE- AMS 2771B

استاندارد AA	شرطیت قبل از پیر سختی	درجه حرارت °C	زمان نگهداری ساعت	عملیات بعد از پیر سختی
۲۰۱	AQ* و W یا T۴	۱۸۸	۵ دقائق	T7
A۲۰۱	AQ و W یا T۴	۱۸۸	۵ دقائق	T7
۲۰۳	AQ و W یا T۴	۲۱۸	۱۶ دقائق	T6
A۲۰۶	AQ و W یا T۴	۱۹۸	۴ دقائق	T7
۲۲۲	AQ و W یا T۴	۱۹۸	۱۰-۱۲	T61
۴۴۲	F (ریختگی)	۱۶۸	۲۲-۲۶	T571
۴۴۲	AQ و W یا T۴	۲۳۲	۲-۳	ریختگی در ماسه T61
۴۴۲	AQ و W یا T۴	۲۰۴	۳-۵	ریختگی در ماسه T61
۴۴۳	AQ و W یا T۴	۲۱۸	۲-۳	T61
۲۹۵	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۱۲-۲۰	T62
۲۹۶	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۲-۸	T6
۲۱۹	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۲-۶	T6
۲۲۸	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۲-۵	T6
۳۳۳	F (ریختگی)	۲۰۴	۷-۹	T5
۳۳۳	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۲-۵	T6
۳۳۳	AQ و W یا T۴	۲۶۰	۴-۶	T7
۳۴۶	AQ و W یا T۴۵	۱۷۱	۱۴-۱۸	T65
۲۵۴	AQ و W یا T۴۱	۱۵۴	۱۰-۱۲	T61
۲۵۴	AQ و W یا T۴۱	۱۷۱	۶-۱۰	T62
۲۵۵	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۲-۶	T6
۲۵۵	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۶-۱۰	T61
۲۵۵	AQ و W یا T۴	۲۲۶	۳-۵	T7
C۳۵۵	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۳-۶	T6
C۳۵۵	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۱۰-۱۲	T61
۳۵۶	F (ریختگی)	۲۲۶	۶-۱۲	T51
۳۵۶	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۱-۶	T6
۳۵۶	AQ و W یا T۴	۲۰۴	۳-۶	T7
۳۵۶	AQ و W یا T۴	۲۴۶	۳ دقائق	T71
A۳۵۶	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۲-۶	T6
A۳۵۶	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۶-۱۰	T61
A۳۵۶	AQ و W یا T۴	۲۴۶	۳-۶	T71
A۳۵۷	AQ و W یا T۴	۱۶۰	۶-۱۰	T61
A۳۵۷	AQ و W یا T۴	۱۶۰	۲-۱۲	T6
D۳۵۷	AQ و W یا T۴	۱۶۰	۲-۱۲	T6
۲۵۸	W ل T۴	۱۶۳	۲-۸	T6
۲۵۸	AQ	۱۶۵	۲-۴	T60
۲۵۹	AQ و W یا T۴	۱۵۴	۸-۱۲	T61
۲۵۹	AQ و W یا T۴	۱۷۱	۶-۱۰	T62
۷۰۵	F (ریختگی)	۸۸	۱۰ دقائق	T5-T5
		RT*	۲۱ روز	
۷۰۷	F (ریختگی)	۱۵۴	۳-۵	T5
		RT	۲۱ روز	
۷۱۲	F (ریختگی)	RT	۲۱ روز	T5
۷۱۳	F (ریختگی)	۱۷۹	۹-۱۱	T5
۷۱۳	F (ریختگی)	۱۲۱	۱۶	T5
	F (ریختگی)	RT	۲۱ روز	
۸۵۰	F (ریختگی)	۲۲۱	۵ دقائق	T5
۸۵۱	F (ریختگی)	۲۲۱	۷-۹	T5
۸۵۲	F (ریختگی)	۲۲۱	۷-۹	T5

AQ*=در هوا سریع سرد شده - RT*= درجه حرارت اتاق - F=شرطیت اولیه تویید - W=پس از عملیات انحلال در هوا پیر سخت شده

جدول ۲۲- آنیل کردن آلیاژهای ریختگی آلومینیم

استاندارد AA	درجة حرارة °C	* حداقل زمان نگهداری ساعت	سرعت سرد شدن
سری ۲۰۰	۴۲۷	۱۰	هوا خنک
سری ۳۰۰	۴۴۰	۱	هوا خنک
سری ۵۰۰	۳۸۵	۵	هوا خنک

* زمان ارایه شده برای ضخامت حداقل ۱۲mm و به ازای هر ۱۲mm افزایش ضخامت ۵/۰ ساعت زمان اضافه تر در نظر گرفته شود.

جدول ۲۳- دسته‌بندی عمومی مس‌ها و آلیاژهای مس

ترکیب و عناصر اصلی	UNS شماره	نام عمومی آلیاژهای کاربیدبر
Cu- Zn- Pb	C10100-C15815	مس‌ها
Cu- Zn- Sn- Pb	C16200-C19900	آلیاژهای با مس بالا
Cu- Sn- P	C20100-C28000	برنج‌ها
Cu- Sn- Pb- P	C31200-C38500	برنج‌های سربدار
Cu- P- Ag	C40400-C48600	برنج‌های قلع
Cu- Al- Ni- Fe- Si- Sn	C50100-C52400	فسفر برزن
Cu- Si- Sn	C53400-C54400	فسفر برزن سربدار
Cu- Zn- Mn- De- Sn- Al- Si- Co	C55180-C55284	فسفر مس، مس فسفر نقره‌دار
Cu- Ni- Fe	C60800-C64210	آلومینیم برزن
Cu- Ni- Zn	C64700-C66100	سیلیکون برزن
Cu- Zn- Pb	C66300-C69710	سایپر آلیاژهای مس- روی
Cu- Sn- Bi- Se	C70100-C72950	مس نیکل
Cu- Sn- Zn	C73500-C79830	برنج نیکل دار (نیکل نقره)
Cu- Zn- Pb	C80100-C81200	آلیاژهای ریختگی
Cu- Sn- Zn- Pb (/۸۲-۹۶Cu)	C81400-C82800	مس‌ها
Cu- Sn- Zn- Pb (/۷۵-۸۲Cu)	C83300-C83815	آلیاژهای با مس بالا
Cu- Zn- Pb	C84200-C84800	برنج‌های قرمز و برنج‌های قرمز سربدار
Cu- Zn- Mn- Fe- Pb	C85200-C85800	برنج‌های نیمقرمز و برنج‌های نیمه‌قرمز سربدار
Cu- Zn- Si	C86100-C86800	برنج‌های زرد و برنج زرد سربدار
Cu- Sn- Zn- Bi- Se	C87300-C87800	منگنز برزن و منگنز برزن سربدار
Cu- Sn- Zn	C89320-C89940	سیلیکون برزن و برنج‌های سیلیسیم دار
Cu- Sn- Zn- Pb	C90200-C91700	مس بیسموت و مس بیسموت سلینیم
Cu- Ni- Sn- Zn- Pb	C92200-C94500	برزن قلع
Cu- Ni- Fe	C94700-C94900	برزن قلع نیکل دار
Cu- Ni- Zn- Pb- Sn	C96200-C96950	مس نیکل
Cu- Pb	C97300-C97800	نیکل نقره (ورشو- نقره آلمانی)
Cu- Zn- Mn- Al- Fe- Co- Sn- Pb	C98200-C98840	مس سربدار
	C99300-C99750	آلیاژهای ویرثه

جدول -۲۴- مس ها (%)

شماره آلبار	حدائق میزان مس: % به علاوه نقره
C80100	۹۹/۹۵
C81100	۹۹/۷۰

جدول -۲۵- استانداردهای جهانی مس و آلیاژهای مس

تعداد صفحات			
۵	استاندارد مشخصات میلگرد، مقنول و مقاطع پرینج های خوش تراش	ASTM B 16/B16 M (2015)	۱
۷	استاندارد مشخصات ورق، صفحه میلگرد و دیسک آلیاژ پرینج کارتریج	ASTM B 19 (2015)	۲
۵	استاندارد قطعات برنز ریختگی برای یاتاقان های دور کم و صفحات متحرک	ASTM B22 / B22M (2015)	۳
۱۴	استاندارد مشخصات شمش های آلیاژهای مس	ASTM B 30 (2016)	۴
۹	استاندارد مشخصات ورق، صفحه و سسمه های نوردی پرینج	ASTM B 36/B36 M (2013)	۵
۸	استاندارد مشخصات مقنول کشش مس برای مصارف الکتریکی	ASTM B 49 (2016)	۶
۳	استاندارد مشخصات برنزهای ریختگی برای شیر الات و بخار	ASTM B 61 (2015)	۷
۳	استاندارد مشخصات برنز ریختگی (۵-۵-۵-۸-۸) (اویس متال)	ASTM B 62 (2015)	۸
۳	استاندارد مشخصات ریختگی برنز برای قطعات ضد ایجاد لوكوموتیو های بخاری	ASTM B 66 M (2015)	۹
۵	استاندارد مشخصات ورق، تسمه و میلگرد نورد شده (آلیاژهای مس- سیلیسیم) برای مصارف عمومی	ASTM B 96/ B96 M (2016)	۱۰
۳	استاندارد مشخصات سیم های مس- سیلیسیم برای مصارف عمومی	ASTM B 99/B99 M (2015)	۱۱
۷	استاندارد مشخصات ورق، تسمه و میلگردهای نورد شده فسفر برنز	ASTM B 103/B103 M (2015)	۱۲
۹	استاندارد مشخصات مس کاتد	ASTM B 115 (2016)	۱۳
۴	استاندارد مشخصات صفحه، ورق، تسمه و میلگردهای نورد شده (پرینچ های سرب دار)	ASTM B 121/B121 M (2016)	۱۴
۶	استاندارد مشخصات آلیاژهای مس، نیکل، قلع و مس، نیکل روی و مس نیکل به صورت ورق، تسمه میلگردهای نورد شده	ASTM B 122/B122 M (2016)	۱۵
۸	استاندارد مشخصات میلگرد، مقنول و مقاطع مس و آلیاژهای مس مخصوص آهنگری	ASTM B 124/B124 M (2016)	۱۶
۷	استاندارد مشخصات سیم پرینچ	ASTM B 134/B134 M (2015)	۱۷
۴	استاندارد مشخصات میلگرد و مقنول و مقاطع منگنز برنز	ASTM B 138/B138 M (2011)	۱۸
۵	استاندارد مشخصات میلگرد و مقاطع فسفر برنز	ASTM B 139/B139 M (2012)	۱۹
۶	استاندارد مشخصات آلومینیم برنز ریختگی در ماسه	ASTM B 148 (2014)	۲۰
۷	استاندارد مشخصات میلگرد، مقنول و مقاطع آلومینیم برنز	ASTM B 150/B150 M (2012)	۲۱
۳	استاندارد سیم فسفر برنز	ASTM B 159/B159 M (2011)	۲۲
۴	استاندارد مشخصات ورق، تسمه و میلگرد نورد شده آلومینیم برنز	ASTM B 169/B169 M (2015)	۲۳
۵	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی مس به روش تحت فشار (دایکست)	ASTM B 176 (2014)	۲۴
۱۱	استاندارد مشخصات صفحه، ورق، تسمه و میلگرد نوردی مس بر لیم	ASTM B 194 (2015)	۲۵
۵	استاندارد مشخصات میلگردهای مس بر لیم	ASTM B 196/B196 M (2013)	۲۶
۶	استاندارد مشخصات سیم بر لیم	ASTM B 197/B197 M (2013)	۲۷
۱۲	استاندارد مشخصات نمونه ازون کش برای آلیاژهای ریختگی مس بهروش های ماسه، رویه، تحت فشار، گریز از مرکز و منابع استاندارد دسته بندی مس ها	ASTM B 208 (2014)	۲۸
۳		ASTM B 224 (2016)	۲۹
۶	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی مس بهروش گریز از مرکز	ASTM B 271 / B 271M(2015)	۳۰
۱۴	استاندارد مشخصات مس و آلیاژهای مس ویژه آهنگری	ASTM B 283/B283M (2016)	۳۱
۵	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی مس- نیکل	ASTM B 369 (2016)	۳۲
۴	استاندارد مشخصات میلگرد پرینچ سیلیسیم دار	ASTM B 371/B371 M (2015)	۳۳
۱۲	استاندارد مشخصات لوله های U شکل مسی و آلیاژهای مس جهت مبدل های حرارتی و کندانسورها	ASTM B 395/B395 M (2016)	۳۴
۳	استاندارد مشخصات میلگرد و مقنول مس- نیکل سیلیسیم دار	ASTM B 411/B411 M (2014)	۳۵
۳	استاندارد مشخصات جرخ دندنه های برزنی	ASTM B 427 (2009)	۳۶
۴	استاندارد مشخصات میلگرد و مقنول مس- نیکل بر لیم	ASTM B 441 (2016)	۳۷
۶	استاندارد مشخصات میلگرد و مقاطع پرینچ های سرب دار	ASTM B 453/B 453M (2011)	۳۸
۹	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی مس بهروش مداوم بریزی	ASTM B 505/B505 M (2014)	۳۹
۸	استاندارد مشخصات کاربود آلیاژهای ریختگی مس در ماسه برای کاربردهای عمومی	ASTM B 584 (2014)	۴۰
۵	استاندارد صفحه، ورق و میلگرد نورد شده آلیاژهای مس- روی- آلومینیم- کیالت و مس روی- قلع- آهن	ASTM B592 (2015)	۴۱
۴	استاندارد مشخصات افزودنی های آلیاژهای مس	ASTM B 644 (2011)	۴۲

ادامه جدول ۲۵ - استانداردهای جهانی مس و آلیاژهای مس

تعداد صفحات		
۶	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی به روش ماسه برای شیرآلات	ASTM B763/B 763M (2015)
۵	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی مس - بریلم به روش ماسه ای برای مصارف عمومی	ASTM B 770 (2015)
۳	استاندارد مشخصات آلیاژهای مس ریختگی برای قالب های ریزه برای مصارف عمومی	ASTM B 806 (2014)
۶	استاندارد مشخصات و الزامات عمومی آلیاژهای ریختگی مس	ASTM B 824 (2016)
۱۶	استاندارد اصطلاحات علمی و فنی برای مس و آلیاژهای آن	ASTM B 846 (2011)
۷	استاندارد مشخصات میلگرد مفتول و مقاطع برنجی	ASTM B 927/B927M (2013)
۵	استاندارد مرجع رادیوگرافی آلیاژهای با استحکام بالای مس و مس نیکل ها	ASTM E 272 (2015)
۵	استاندارد مرجع رادیوگرافی قطعات ریختگی برنز قلع	ASTM E 310 (2015)
۳	استاندارد مشخصات ابعاد و روودی شیرالات سوزنی برنزی	ASTM F885 (2011)
۴۰	استاندارد اتصالات دندنهای برنزی کلاس ۱۲۵ و ۲۵۰	ASME B16.15 (2013)
۴۲	استاندارد لوله های فلاتچ دار و اتصالات فلاتچ دار آلیاژهای ریختگی مس کلاس ۳۰۰، ۱۵۰، ۴۰۰، ۹۰۰، ۶۰۰، ۲۵۰۰	ASME B16.24 (2016)
۲۴	اتصالات ریختگی آلیاژ مس برای لوله های مسی	ASME B16.26 (2013)
۱۰	شیرآلات مسی (بدنه- پوشش)	BSI BS EN 1503-4 (2016)
۶۴	مس و آلیاژهای مس - شمش و قطعات ریختگی	BSI BS EN 1982 (2015)
۱۰	میلگرد و مقاطع فسفر برنز	BSI BS 2B 24 (2014)
۱۲	میلگرد مقاطع عملیات حرارتی شده برای آهنگری آلیاژهای مس - نیکل - سیلیسیم	BSI BS 3B 25 (2009)
۱۰	تسمه، قوبی و قطعات عملیات حرارتی رسوب سختی و کار سخت شده آلیاژهای مس - نیکل - سیلیسیم	BSI BS 3B 26 (2009)
۱۰	تسمه، قوبی عملیات حرارتی انحلالی و رسوب سختی شده آلیاژهای مس - بریلم	BSI BS 3B 28 (2009)
۱۰	تسمه، قوبی عملیات حرارتی انحلالی، رسوب سختی نورد سرد، ۰/۲۵ کار سخت شده مس - بریلم	BSI BS 3B 29 (2009)
۱۰	تسمه، قوبی و عملیات حرارتی انحلالی و رسوب سختی نورد سرد، ۰/۵۰ کار سخت شده مس - بریلم	BSI BS 3B 30 (2009)
۸	تسمه، قوبی عملیات حرارتی انحلالی و رسوب سختی نورد سرد، ۰/۱۰ کار سخت شده مس - بریلم	BSI BS 3B 31 (2009)
۱۰	میلگرد، مفتول و مقاطع عملیات حرارتی انحلالی و رسوب سختی شده مس - بریلم	BSI BS 3B 32 (2009)
۱۰	سیم عملیات حرارتی انحلالی و رسوب سختی شده مس - بریلم	BSI BS 3B 33 (2009)
۱۸	فرهنگ اصطلاحات برای مس و آلیاژهای مس	BSI BS 6931 (2016)
۱۲	مس و آلیاژهای آن، سیستم اروپائی شماره گذاری	BSI BS EN 1412 (2016)
۱۸	آمیزان های مس و آلیاژهای مس	BSI BS EN 1981 (2003)
۲۸	شیرآلات سوزنی، کشوفی و یک طرفه آلیاژهای مس	BSI BS EN 12288 (2010)
۳۲	قراضه مس و آلیاژهای مس	BSI BS EN 12861 (1999)
۱۵	برآورد میانگین اندازه دانه در مس و آلیاژهای مس	BSI BS EN ISO 2624 (1995)
۳۴	مشخصات و گیفت فرایند جوکلکاری فلزات - قسمت ششم- جوشکاری مس و آلیاژهای مس به روش قوس الومینیم برنز ۰/۵ (آلومنیسیم - ۵ نیکل - ۵ آهن) N/mm ^۲ ۶۲۰	BSI BS EN ISO 15614-6 (2006)
۶	الومینیم برنز ۰/۵ (آلومنیسیم - ۵ نیکل - ۵ آهن) N/mm ^۲ ۶۲۰	BSI HC 502 (2012)
۵۶	مس و آلیاژهای مس- مشخصات ترکیبی و محصولات	BSI BS PD CEN/TS 13388 (2015)
۵۳	مس و آلیاژهای مس- ترکیب شیمیایی و محصولات	DIN V 17900 (1999)
۷	مس و آلیاژهای مس- بدنه و در پوش شیر آلات	DIN EN 1503-4 (2016)
۴۷	مس و آلیاژهای مس- ورق، صفحه، تسمه برای مصارف عمومی	DIN EN 1652 (1998)
۲۷	مس و آلیاژهای مس- ورق، صفحه، تسمه برای بولبل و مخازن تحت فشار آب جوش	DIN EN 1653 (2000)

ادامه جدول ۲۵ - استانداردهای جهانی مس و آلیاژهای مس

تعداد صفحات			
۱۸	مس و آلیاژهای مس- ریختگی	DIN EN 1976 (2013)	۷۹
۱۷	مس و آلیاژهای مس- کاتندهای مسی	DIN EN 1978 (1998)	۸۰
۴۶	مس و آلیاژهای مس- شمش و قطعات ریختگی	DIN EN 1982 (2008)	۸۱
۴۷	مس و آلیاژهای مس- میلگرد برای مصارف عمومی	DIN EN 12163 (2016)	۸۲
۴۱	مس و آلیاژهای مس- میلگرد خوش تراش	DIN EN 12164 (2016)	۸۳
۳۲	آلیاژهای آهنگری شده (کارپندری و ریختگی) مس و آلیاژهای مس	DIN EN 12165 (2016)	۸۴
۲۳	شیرآلات صنعتی - شیرآلات کشویی از آلیاژهای مس	DIN EN 12288 (2010)	۸۵
۶۱	مس و آلیاژهای مس- آهنگری (فورجینگ)	DIN EN 12420 (2014)	۸۶
۳۹	مس و آلیاژهای مس- فراضه	DIN EN 12861 (1999)	۸۷
۱۲	مس و آلیاژهای مس- سیستم نام‌گذاری اروپائی	DIN EN 1412 (1995)	۸۸
۴	آزمایش تردی مس در اثر هیدروژن	DIN EN ISO 2626 (1995)	۸۹
۵	مس و آلیاژهای مس، مشخصات و علامت مواد (قسمت اول)	ISO 197-1 (1983)	۹۰
۳	مس و آلیاژهای غیر کارپندری مس (شمش‌های اولیه) مشخصات و علامت مواد (قسمت دوم)	ISO 197-2 (1983)	۹۱
۸	مس و آلیاژهای کارپندری مس- مشخصات و علامت مواد (قسمت سوم)	ISO 197-3 (1983)	۹۲
۳	مس و آلیاژهای ریختگی مشخصات و علامت مواد (قسمت چهارم)	ISO 197-4 (1983)	۹۳
۳	مس و آلیاژهای مس- قسمت پنجم: روش‌های حرارتی	ISO 197-5 (1980)	۹۴
۳	مس و آلیاژهای مس- قسمت اول: کدها و عالم آلیاژ	ISO 1190-1 (1982)	۹۵
۱۱	برآورد میانگین اندازه دانه مس و آلیاژهای مس	ISO 2624 (1990)	۹۶
۴	مس - آزمایش تردی در اثر هیدروژن	ISO 2626 (1973)	۹۷
۱۱	یاتاقان‌های ساده ریختگی چند لایه آلیاژهای مس	ISO 4382-1 (1991)	۹۸
۷	یاتاقان‌های آلیاژهای کارپندری مس	ISO 4382-2 (1991)	۹۹
۱۲	قاومت به خودگی فلاتر- تعیین مقاومت برق در از دست دادن روی قسمت ۱: روش آزمایش	ISO 6509 -1 (2014)	۱۰۰
۸	خودگی فلاتر- تعیین مقاومت برق در از دست دادن روی قسمت ۲: شرایط پذیرش	ISO FDIS 6509-2 (2011)	۱۰۱
۴۳	استاندارد شیرآلات کشویی، سوزنی و یکطرفه برنزی	JSA JIS B 2011 (2013)	۱۰۲
۱۱	استاندارد و دسته‌بندی قراضه‌های مس و آلیاژهای مس	JSA JIS H 2109 (2015)	۱۰۳
۳	استاندارد مس کاتندی	JSA JIS H 2121 (2014)	۱۰۴
۱۵	استاندارد شمش‌های ریخته‌گری آلیاژهای مس	JSA JIS H 2202 (2016)	۱۰۵
۵	استاندارد آلیاژ مس فسفر	JSA JIS H 2501 (2013)	۱۰۶
۲۴	استاندارد آلیاژهای ریختگی مس	JSA JIS H 5120 (2016)	۱۰۷
۱۸	استاندارد آلیاژهای ریخته‌گری مداوم مس	JSA JIS H 5121 (2016)	۱۰۸
۴۷	آلیاژهای ریختگی و کار پذیرش	SAE J461 (2002)	۱۰۹
۴۲	مس و آلیاژهای کارپندری مس	SAE J463 (2002)	۱۱۰
۳۵	شیرهای یکطرفه، سوزنی و کشویی برنزی	MSS SP-80 (2013)	۱۱۱
۱۸	فلانچها و اتصالات فلانچ دار کلاس ۱۵۰-۱۲۵-۳۰۰ از جنس آلیاژهای مس	MSS SP-106 (2012)	۱۱۲

جدول ۲۶- برخی استانداردهای جهانی در مورد آلیاژهای ریختگی روی

نعداد صفحات	استاندارد مشخصات روی	استاندارد
۳	استاندارد مشخصات روی	ASTM B 6 (2013)
۵	استاندارد مشخصات روی نزد شده	ASTM B69 (2016)
۷	استاندارد مشخصات ریختگی روی و آلیاژهای روی آلمینیم (ZA) و داکست	ASTM B 86 (2013)
۴	استاندارد مشخصات شمشی ریختگی روی و آلیاژهای روی آلمینیم برای ریخته‌گری تحت فشار	ASTM B 240 (2013)
۵	استاندارد راهنمای اماده ساز قطعات دایکست روی جهت آبکاری	ASTM B 252 (2014)
۴	استاندارد مشخصات آمیزه‌های آلیاژهای ریختگی تحت فشار روی	ASTM B 327 (2016)
۳	استاندارد مشخصات آندهای ریختگی و نوردی روی	ASTM B 418 (2016)
۳	استاندارد مشخصات شمشی آلیاژهای روی برای روش ریخته‌گری توخالی Slush Casting	ASTM B 792 (2016)
۳	استاندارد مشخصات شمشی آلیاژهای ریختگی برای قالب‌های تزیق پلاستیک و شکل دادن ورق	ASTM B793 (2016)
۳	استاندارد مشخصات آمیزه‌های آلیاژهای گرم	ASTM B 860 (2016)
۳	استاندارد مشخصات شمشی آلیاژهای روی- مس- آلمینیم برای ریخته‌گری تحت فشار	ASTM B 892 (2015)
۴	استاندارد مشخصات آلیاژهای ریختگی تحت فشار روی، مس، آلمینیم	ASTM B 894 (2015)
۲	استاندارد کدهای رنگی برای شمش آلیاژهای ریختگی روی	ASTM B 908 (2014)
۵	استاندارد الزامات عمومی برای محصولات روی و آلیاژهای روی	ASTM B 949 (2013)
۳	استاندارد مشخصات شمش آلیاژهای روی برای ریخته‌گری دورانی (Spin Casting)	ASTM B 952/952M (2014)
۱۲	استاندارد مشخصات آندهای فنا شونده آلیاژ روی	ASTM F 1182 (2013)
۱۰	شمش‌های اولیه روی و آلیاژهای روی	BSI BS EN 1179(2003)
۸	استاندارد شرایط فنی تحويل	BSI BS EN 1559-6 (1999)
۱۰	روی و آلیاژهای روی، شمش برای ریخته‌گری	BSI BS EN 1774(2009)
۱۲	روی و آلیاژهای روی، مشخصات قطعات ریختگی	BSI BS EN 12844(2009)
۱۲	روی و آلیاژهای روی، شمش‌های ذوب ثانویه	BSI BS EN 13283 (2002)
۱۵	ورق‌های آلیاژهای روی در صنایع ساختمان	DIN EN 988 (1996)
۸	شرایط تحويل قطعات ریختگی آلیاژهای روی	DIN EN 1559-6 (1999)
۱۲	استاندارد آلیاژهای ریختگی روی بهصورت شمش و یا مذاب	DIN EN 1774 (1997)
۸	استاندارد روی و آلیاژهای روی- شمش‌های ثانویه	DIN EN 13283 (2003)
۱۰	آلیاژهای ریختگی روی برای ریخته‌گری تحت فشار	GMW 3341 (2011)
۵	شمش‌های آلیاژهای روی برای ریخته‌گری تحت فشار	GMW 3344 (2012)
۴	شمش‌های آلیاژهای ریختگی روی	ISO 301 (2006)
۱۲	استاندارد مشخصات شمش‌های روی	ISO 752 (2006)
۹	روی و آلیاژهای روی- مشخصات آلیاژهای ریختگی	ISO 15201 (2006)
۵	روی و آلیاژهای روی- روش نمونهبرداری- مشخصات	ISO 20081 (2005)
۱۲	استاندارد شمش‌های روی	JSA JIS H 2107 (2015)
۱۳	استاندارد شمش آلیاژهای روی برای ریخته‌گری تحت فشار	JSA JIS H 2201 (2015)
۱۸	استاندارد آلیاژ ریختگی تحت فشار روی	JSA JIS H 5301 (2013)
۵	آلیاژ ریختگی داکست- AG40A-Mg%0/04-Al%-4	SAE AMS 4803 (2015)
۱	شمش آلیاژهای روی و ترکیبات داکست	SAE J468(1988)
۲	آلیاژهای ریختگی روی بهروش تحت فشار (داکست)	SAE J 469 (1989)

جدول ۲۷- ترکیب شیمیایی آلیاژهای ریختگی روی ASTM B86 (2016)

روی	نیکل (حداکثر)	قلع (حداکثر)	کادمیم (حداکثر)	سرب (حداکثر)	آهن (حداکثر)	مس (حداکثر)	منزیم	آلومینیم	عنصر
									شماره الیاژها
مابقی	-	0.002	0.004	0.005	0.05	0.1	0.02-0.06	3.7-4.3	Alloy 3 Zamak 3 AG 40A Z33525
مابقی	0.005-0.020	0.0010	0.020	0.0030	0.05	0.1	0.005-0.020	3.7-4.3	Alloy 7 Zamak 7 AG 40B Z33527
مابقی	-	0.002	0.004	0.005	0.05	0.7-1.2	0.02-0.06	3.7-4.3	Alloy 5 Zamak 5 AC 41A Z35533
مابقی	-	0.002	0.004	0.005	0.05	2.6-3.3	0.020-0.060	3.7-4.3	Alloy 2 Zamak 2 AC 43A Z35545
مابقی	-	0.003	0.006	0.006	0.075	0.8-1.3	0.01-0.030	8-8.8	ZA 8 Z 35638
مابقی	-	0.003	0.006	0.006	0.075	0.5-1.2	0.01-0.030	10.5-11.5	ZA 12 Z 35633
مابقی	-	0.003	0.006	0.006	0.075	2-2.5	0.010-0.020	25-28	ZA 27 Z35841

جدول ۲۸- خواص مکانیکی آلیاژهای ریختگی روی ASTM B86 (2016)

استحکام خستگی، MPa	مقاومت به ضربه J	* سختی برینل	% ازدیاد طول نسبی	MPa	تش تشیم	استحکام نهایی، کشش	شماره آلیاژ
۴۷/۶	۵۸	۸۲	۱۰	۲۲۱		۲۸۳	Alloy 3 Zamak 3 AG 40A Z33525
۴۶/۹	۵۸	۸۰	۱۳	۲۲۱		۲۸۳	Alloy 7 Zamak 7 AG 40B Z33527
۵۶/۵	۶۵	۹۱	۷	۲۲۸		۳۲۸	Alloy 5 Zamak 5 AC 41A Z35533
۵۸/۶	۴۷	۱۰۰	۷		-	۳۵۹	Alloy 2 Zamak 2 AC 43A Z35545
-	۲۰	۸۵	۱-۲	۱۹۸		۲۶۳ **(ج)	
۵۱/۷	-	۸۷	۱-۲	۲۲۸		۲۲۱-۲۵۵ (ج)	ZA 8 Z 35638
۱۰۳	۴۲	۱۰۳	۶-۱۰	۲۹۰		۲۷۴ (ج)	
۱۰۳	۲۵	۹۴	۱-۳	۲۱۱		۲۷۶-۲۷۷ (ج)	
-	۲۹	۸۹	۱-۳	۲۶۸		۳۱-۳۴۵ (ج)	ZA 12 Z 35633
۱۱۷	-	۱۰۰	۴-۷	۲۳۰		۴۰-۴۴ (ج)	
۱۷۲	۴۸	۱۱۳	۳-۶	۲۷۱		۴۰۰-۴۴۱ (م)	
۱۰۳	۵۸	۹۴	۸-۱۱	۲۷۱		۳۱-۳۴۴ *** (م)	
۱۴۵	۱۲/۸	۱۱۹	۱-۳	۲۷۶		۴۲۵ (ج)	ZA 27 Z35841

* بار ۵۰۰ Kg بر سطحه ۱-mm (**) ریخته گری تحت فشار (دایکاست) (**) ریخته گری در رمه

*** (ع) م (م) ریخته گری در ماسه-عملیات حرارتی شده ۳ ساعت در ۲۰۰ °C و در گره سرد شده

**** آلیاژ روی و پیزه دایکاست (ریخته گری تحت فشار) مطابق با استاندارد ASTM B 894 (2010)

- استاندارد آلیاژهای روی و پیزه ریخته گری توالی (Slush Casting) (Mطابق با استاندارد ASTM B 792 (2016))

- دو آلیاژ با مشخصات مطابق جدول ۳۸ در این استاندارد تعریف شده است.

جدول ۲۹- ترکیب شیمیایی آلیاژهای ریختگی روی و پیزه (%) ASTM B792 (2016) مطابق استاندارد Slush Casting روی و پیزه

روی	منزیم (حداکثر)	قلع (حداکثر)	کادمیم (حداکثر)	سرب (حداکثر)	آهن (حداکثر)	آلومینیم	مس	عنصر
								شماره آلیاژ
مابقی	0.010	0.005	0.005	0.007	0.100	4.5-5	0.2-0.3	Slush Casting Alloy A Z 34510
مابقی	0.010	0.005	0.005	0.007	0.100	5.25-5.75	0.1	Slush Casting Alloy B Z 30500

